

Színház

A MAGYAR SZÍNHÁZI TÁRSASÁG FOLYÓIRATA

DRÁMAMELLÉKLET 2001. ÁPRILIS

LITVAI NELLI A LOVAGGÁ ÜTÖTT VÁNDOR

*Mesejáték
gyerekeknek és szüleiknek*

VERSEK: VÁRADY SZABOLCS

S Z E R E P L Ő K :

FEKETE KIRÁLY

DOKTOR, a legidősebb királyfi

ZENÉSZ, a középső királyfi

VÁNDOR, más néven Rubin lovag, a legkisebb királyfi

IZABELLA, a Fekete király lánya

BERNÁT, a Fekete király minisztere és barátja

MORTUS, hóhér a Fekete király városában

KISLÁNY a Fekete király városában

TÁLTOS SZARVAS

HOLLÓ

HOLLÓNÉ

ARANYFEJŰ SAS

PACSIRTA

NAPKIRÁLY

ÉJFEKETE HÖLGY, a Napkirály anyja

HOLD NÉNI

SZÉLKIRÁLY

SZÉLKIRÁLYNÉ

FORGÓSZÉL, a Szél család legnagyobb lánya

SZÉLVIHAR, a Szél család középső lánya

TORNÁDÓ, az idősebb viharlegény

HURRIKÁN, az ifjabb viharlegény

SZÉLUDVARONC

HEDONIUS KIRÁLY

LIBRITA, a lánya

RENDHÍFF, a háromszemű óriás

PAP

I. SZOBAFESTŐ

II. SZOBAFESTŐ

Hedonius király tanácsnokai

Férfiak és nők a Fekete király városában

Katonák, szolgák Hedonius király udvarában

Első jelenet

Hajnal. Magas hegyek között, hármas útkereszteződésben kőből faragott, keresztre feszített Krisztus. Három irányból három lovas, a Fekete király három fia vágat. Fekete, szürke, pej lovaik messziről nyeritenek egymásnak. A három ifjú nyeregben maradva ölelkezik, lovaik boldogan ágaskodnak

DOKTOR Végre újra együtt. Tíz éve váltunk el ugyanitt.

ZENÉSZ Az utolsó volt a legnehezebb.

VÁNDOR Már egy éve elindultam, hogy el ne késsek.

ZENÉSZ Egy éve? És a vizsgák?

A legkisebb királyfi elfordul, a vállát rángatja

DOKTOR Én orvosnak tanultam, Athénban. (Nagy, pecsétetes írást húz elő)

VÁNDOR Szép.

ZENÉSZ Én zenét tanultam. Itáliában. (Mandolint, hegedűt, fuvalót, tangóharmonikát, egy egész hangszerarzenált vesz elő. Vídám dalt játszik. Lova táncol alatta)

DOKTOR (fürkészve nézi a Vándor arcát) Hát te?

VÁNDOR Vándoroltam mindenfelé. (Magának, keserűen) Pelyva a szélben.

DOKTOR No és az egyetem? Nem lettél tanár?

ZENÉSZ Wittenbergában?
VÁNDOR Eltanácsoltak. (Kis csönd) Apánkról mi hír?
DOKTOR Se pénz, se levél a tíz év alatt.
ZENÉSZ Egy sor sem.
VÁNDOR Hát ti, ti írtatok?

A fivérek megrázzák a fejüket

Én írtam. Százat is. Válasz nem jött. Soha.

Kis csönd

DOKTOR Sosem szeretett minket. Hogy rajongtam a medicináért, és ő dögboncnoknak titulált! Azt mondta rám: felcserfi, fekélyturkáló!

ZENÉSZ Rám, hogy bohóc, elősdi csepűrágó vagyok.

DOKTOR Még most is hallom, ahogy szidalmazott.

ZENÉSZ Anyánk tán megvédett volna.

DOKTOR (a legkisebbnek) Anyánk halála. Az a te lajstromod.

VÁNDOR (dúltan) Hát akartam én megszületni? Élni? Akár egy percet is? (Kis csönd) Megyünk?

Ahogy indulnának, széles, áttetsző, csillogó áradat hömpölyög feléjük. Lovaik hökölnék

DOKTOR Krisztusom! Mi ez?

VÁNDOR Apánk vára felől jön.

ZENÉSZ Úgy van. Hiszen tíz éve, amikor elindultunk otthonról – erről jöttünk, és arra mentünk. Akkor pacsirta dalolt fenn a magasban. Most csak morajlást hallok.

DOKTOR Siessünk!

Ahogy elindulnak, az áradat közelebb hömpölyög

ZENÉSZ Kerüljük meg jobbról.

Megkerülnék, de az áradat már jobbról is útjukat állja

DOKTOR Próbáljuk balról.

Megkerülnék, de az áradat balról is útjukat állja

VÁNDOR Úsztatnunk kell!

ZENÉSZ A mandolinom! A tangóharmonikám!

DOKTOR Az orvosi táskám! A pecsétes papírom!

VÁNDOR Majd én viszem.

A legkisebb királyfi a testvérek csomagját a fejére teszi, s lám, azok állnak ott a feje búbján, mint a parancsolat. Varázslat ez. A kis királyfi különös ereje. Testvérei furcsán, tán megvetően, nézik

Mehetünk.

Úsztat a három királyfi. Néha egy-egy váratlan hullám csap fel, pedig szél sem rezdül. A lovak prüszkölnek. A két idősebb királyfi szorongva néz körül. A legkisebb váratlanul merít a vízből, kortyol belőle, de rögtön ki is köpi

Sós, mint a tenger!

DOKTOR A tenger itt, lehetetlen! (Tenyeréből megízleli, arca elsápad, szava akadozik) Tudod, mi ez, édes öcsém? Emberi könny! Igyekezünk!

A halványuló fényben rémülten hajszolják úszó lovaikat

Második jelenet

Középkori városka főtere a királyi vár előtt. A teret körülölelő házak között lépcsős út vezet a dombocskán álló templomhoz. A királyfiak lovaikat úsztatva érkeznek a homokzsákokból épített gátakhoz. A gát tetején marcona férfi. A királyság hóhéra ő, a neve Mortus. A homokzsákra lépő lovak rémülten hökölnék, a királyfiak belepottyannak a vízbe. A marcona férfi hahotára fakad

VÁNDOR Mortus az! Arcán mosoly! Hóhérból máltai lovag? Nocsak!

ZENÉSZ Búskomor volt, most virul.

MORTUS (a Vándornak, miközben segítő kezét nyújtja) Kedvesen nézel rám. Ismerlek tán, uram?

VÁNDOR (zavarban) Ugyan, dehogy.

Mortus kihúzza a partra a pórul járt királyfiakat, sőt, a lovaikat is. E szükségállapotban végre kiélheti magát, roppant erejével segítséget nyújt mindenütt, ahol kell. Már indul is, hatalmas háta szinte eltakarja a templomot, közben dalol

MORTUS

Mortus a nevem, hóhér voltam,
mostan ajtónálló lettem,
bárdom sújtott, gurultak a fejek,
magamtól magam is megrettentem.

Nem folyik több vér,
nem vagyok hóhér.
Nem én ontom, ami ömlik,
ami zúg, ami özönlik.
Nincs elegendő tér:
már sehová sem fér.

Elsodor az ár embert, házat,
összedől itt minden menten,
szívem arany, és izmos a karom,
ami menthető, azt mentem.

Nem folyik több vér,
nem vagyok hóhér.
Nem én ontom, ami ömlik,
ami zúg, ami özönlik.
Nincs elegendő tér:
már sehová sem fér.

Jöjjenek! Minden idegent azonnal a kamarás úr elé kell vezetnem.

DOKTOR Idegent? Hiszen mi...

VÁNDOR (közbeváág) Azok vagyunk. (Mortusnak) És mi ez az árvíz?

MORTUS Majd a kamarás úr mindent elmagyaráz.

ZENÉSZ De mi tőled szeretnénk hallani. Hátha te az igazat mondod.

MORTUS Ha tudnám, uram, biz' isten mondanám.

DOKTOR Ne faggasd! Majd a palotában mindent megtudunk.

VÁNDOR És hogy van a király?

MORTUS Azt én, kérem, nem tudhatom.

DOKTOR (hatalmasat tüszent) Influenza diluvii... Siessünk!

Elindulnak a téren, amelyet minden oldalról nyaldos a víz. Szekrények, ágyak, batyuk alatt görnyedező emberek lélekszakadva igyekeznek az áradat elől. Mortus kisujjával pöccint egyet egy lecsúszni készülő szekrényen

SZEKRÉNYT CIPELŐ FÉRFI Isten áldjon, pajtás!

Egy öregasszony malacot visz a hátán. A sivalkodó állat leesik. Mortus a farkánál fogva elkapja. Visszateszi az öregasszony hátára. Az öregasszony Mortusra emeli fakó szemét, és halkan köszönetet dűnnyög

MORTUS Majd hívjal meg a lakodalmadra, öreganyám!

Egy Kislány szalad a hóhérhoz. Fején nagy vesszőkosár, fűgén lépked a mellette óriásnak tűnő férfi nyomában. A terecske egyik házára mutogat

KISLÁNY Ó, drága Mortus, gyere gyorsan, vigyük át a mamát a felsővárosba. A házunkat már teljesen elöntötte a víz.

MORTUS Hát az apád?

KISLÁNY A földszintet költöztette az emeletre, és a nagymama komódjával beszorult a grádicsra. A mama meg vajódik. Segíts nekik, kérlek!

MORTUS Gyerünk!

Megfogja a Kislány kezét. Medvemancsban pillangószárny. A királyfiak egymásra néznek. Egyszerre szólalnak meg

DOKTOR, ZENÉSZ, VÁNDOR Megyünk mi is.

Mennek a terecske szélén álló házhoz. Felcsapódó hullámok verik az arcukat

KISLÁNY (a padlásajtóra mutat, a királyfiaknak) A papa ott van. (Mortusnak) Te gyere a mamáért.

Mortus bemegy a házba, majd fején egy fotellel jön vissza. Abban hozza a Kislány anyját. A királyfiak egymás vállára állva érik el a padlásajtót, az apa lemászik rajtuk. A menet halad a templom, a felsőváros felé

(A Vándor nyakába ugrik) Ó, drága lovag, Köszönöm.

VÁNDOR (zavarban) Nem vagyok lovag. Bárcsak az lennék.

KISLÁNY Akkor hogy szólítsalak?

VÁNDOR (magában) Jöttment senkinek. (Fennhangon) Mond csak, hogy a Vándor. Így hívnak mások is.

KISLÁNY (fintorog) Vándor? Nincs benne semmi sikk. Hangzása is döcög. (Ábrándozva) Öcsém születik majd, és ő, ő lovag lesz, meglásd. (Mint egy kis tanítónő) De most rajtatok a sor, tegyetek

valamit! Mert a könnyek tengerét egyvalaki sírja öt éve már: a mi királyunk! Öt éve búslakodik, nem tudni, miért, nem törődik se országgal, se néppel, csak sír. A várból szivárog ennyi kristálytisztá könny...

DOKTOR Igazam volt...

KISLÁNY És senki sem tudja, miért.

A KISLÁNY APJA Átázott falak, romba dőlt házak mindenfelé.

MORTUS Kár volt beszélgetek, megtiltotta a kamarás, most majd azt hiszi, hogy én...

DOKTOR Megvédünk, ne félj.

Hirtelen robajjal lecsapódik a vár felvont hídja, és hatalmas áradat zúdul a téren levőkre

VÁNDOR Az utolsó pillanatban érkezünk.

DOKTOR (Mortuséknak) Siessetek! Mi megpróbálunk bejutni a várba.

Látjuk, ahogy Mortus a hóna alá csapja a Kislányt, és fején a fotelben nyögdecslő anyával siet felfelé a templomhoz vezető lépcsőn. A királyfiak a könnyárral szemben úsztatva elindulnak a vár felé

Harmadik jelenet

A királyi palota tróntermében. A Fekete király behúzott ablakfüggönyök előtt, egy pamlagon fekszik, szemén gyolcskötés, amelyből csepeg a könny. Egy udvaronc lecseréli, a csepegő gyolcsot hátraadja nemes hölgyek egy csoportjának, akik aranyozott dézsába facsarják, aranyozott mángorlóval mángorolják, a kandalló mellett szárogatják a zsebkendőket. Kifeszített köteleken ezernyi gyolcs szárad. Látjuk, amint ezt is facsarják, s ahogy facsarják, a dézsából kicsordul a víz a nemes hölgyek topánkáira

EGY HÖLGY A cipellőm!

A hölgyek szaporán emelgetik lábcskáikat, és sikítoznak. A király bosszúsán felül, és magához inti miniszterét

FEKETE KIRÁLY Mi ez a sikítozás, Bernát?

BERNÁT A dézsák, királyom, színültig teltek, és csobbant a víz a hölgyek topánkáján.

FEKETE KIRÁLY Akkor hozass újakat!

BERNÁT Nincs több.

FEKETE KIRÁLY (üvöltve) Akkor ürítsék ki ezeket! Talán már úgy megvénültél, hogy miniszter létedre egy ilyen egyszerű feladatot sem tudsz ellátni?

A hölgyek fülelnek. Arcukon kárörvendő mosoly

BERNÁT Igaz. Belevénültem a sirásodba. Te csak folyton heversz, királyom, nem törödsz semmivel. „Ürítsék ki, ürítsék ki!” – de hova? Kiöntik az ablakon, befolyik az ajtó alatt. De ha neked ez kell, kiöntöm én magam.

A miniszter felkap egy dézsát, kiönti a benne levő könnyet az ablakon, abban a pillanatban szivárogni kezd befelé a küszöbnél. A hölgyek visítoznak

EGY HÖLGY Gyorsan! A toronyszobába!
MÁSİK HÖLGY Jöjjenek, urak!

Sietősen indulnak kifelé. A király a szárítókötélhez megy, levesz egy zsebkendőt, majd visszateszi

FEKETE KIRÁLY Még nedves. *(Kotorászik a miniszter zsebében.)*

Hol a zsebkendő, Bernát?

BERNÁT Nincs több.

FEKETE KIRÁLY Ezt hogy érted?

BERNÁT Tíz perccel ezelőtt személyesen adtam át neked a királyság utolsó zsebkendőjét. Most ott lóg. Kérlek, nézz ki az ablakon!

FEKETE KIRÁLY Nem.

A király visszafekszik a pamlagra, szeméből, mint bővizű forrásból, ömlik a könny

HÖLGYEK Csak sír tovább! Ez hallatlan! Meneküljön mind, aki lát.

BERNÁT Csak menjetek.

Az udvaroncok és hölgyek kinyitják az ajtót. Bejön a három királyfi. Nyomukban a zaklatott Főkamarás. A hölgyek egyike felvonja a szemöldökét, kíváncsian nézi a királyfiakat, aztán megrázza fűrtjeit, és bambán bámul tovább. A következő jelenet alatt a jelenlevők folyamatosan emelgetik a lábukat, a könny szintje emelkedik. Csak a király nem vesz róla tudomást

FŐKAMARÁS *(kezeit tördelve a pamlaghoz lép)* Bocsáss meg, felség, de félrelöktek, és betörtek hozzád. Már küldtem a hóhérrért, nyakazza le őket.

DOKTOR Meggondolatlan tett lenne, királyom, hátha a segítségére lehetünk. Ez az áradás, tudod, nem normális, uram.

FEKETE KIRÁLY Negrin városában ez már csak így szokás. Jobb, ha megszokod te is.

ZENÉSZ Nincs, aki felvidítson, se asszonyod, se gyermeked, megértelek.

A Főkamarás pisszeg, az udvaroncok hadonásznak a kezükkel, a hölgyek ájuldoznak. A téma tabu

FEKETE KIRÁLY *(a kamarásnak)* Hagyjad csak, ma minden veszte van! *(A királyfiaknak)* Volt három léhűtő, semmirekellő fiam. Elzavartam őket. Tíz éve már. *(Az udvaroncoknak)* Mit bámultok, táguljatok!

VÁNDOR Ha visszajönnének...

Egy hölgy tétován karját emeli, megindul a királyfi felé, félúton a karja lehanyatlik, megáll. A király váratlanul felugrik, és kardot ragadva nekiront a teremben levőknek, mint eszelős úzi-hajtja őket, menekül mindenki, már csak a legkisebb királyfi van a király közelében, bal kezével becsukja a trónterem ajtaját, jobb kezével előrántja kardját, amely szikrázik, mint a rubin. A király kardja megcsendül rajta, s két-tétörve hullik a földre. A király arcán döbbenet

FEKETE KIRÁLY Rubin lovag!

VÁNDOR Nem vagyok lovag.

FEKETE KIRÁLY A kardod szikrát vet, az vagy!

VÁNDOR Semmi kard ez, értéke csupán annyi, hogy az apámé volt. Rozsdásan hányódott a pajta porában, és én magamhoz vettem, amikor elhagytam a szülői házat.

FEKETE KIRÁLY Öt éve várom, hogy eljőjj. Csak te tudod visszahozni a lányomat, Izabellát Hedonius király fogságából.

VÁNDOR Izabella fogoly!? Hát ez a magyarázat. Te szegény király!

A király vallomást tesz, dalban

FEKETE KIRÁLY Amikor a legkisebbik
fiamat a nőm megszülte,
ő maga aközben meghalt,
szívemet a gyász megülte.

Egyre rigolyásabb lettem,
fiaimat elkergettem,
de lehet, hogy elszökdöstek,
azt se tudom, élnek megülte.

Csoda-e, ha jönnek
szememből a könnyek,
el nem apadnak,
jönnek, jönnek.

Izabella lányom volt csak
egyetlenegy boldogságom,
jaj, de őt meg elvesztettem
egy ostoba fogadáson.

Úgy vitték el: rablánc rajta,
saját lányom átkot szórt rám!
Hedonius király rabja,
soha, soha nem látom tán!

Csoda-e, ha jönnek
szememből a könnyek,
el nem apadnak,
jönnek, jönnek.

Eltakarja a szemét, mi látjuk a felzaklató képet, az aranyláncokkal megbéklyózott, vergődve menetelő lányt Hedonius király oldalán

VÁNDOR Miért nem hívtad segítségül a fiaidat, királyom?

FEKETE KIRÁLY *(ostoba göggel)* Nekem nincs fiam. *(Elgondolkodva)* Azt sem tudom, merre járnak. Nos lovag, segítesz-e? Akkor tiéd fele királyságom.

VÁNDOR Mondtam, hogy nem vagyok lovag. Jövök, megyek, visszatérek, elindulok újra. Feljegyzek minden furcsaságot, népszokást, mesét. Ez az életem. Egyszer tán mások hasznát veszik. *(Zsebéből egy szattyánbőrbe kötött füzetet vesz elő)* Például te, királyom, mit tudsz az aglabidák életéről? *(Csillogó szemmel)* Nos, ebben az irkában mindent megtalálsz. *(Átnyújtja a királynak, akit persze egyáltalán nem érdekel a dolog)* Amíg te olvasol, én Hedonius király országa felé veszem az utam. Segítek, ha

tudok. De nem vagyok lovag. A Vándor, úgy emlegetnek mindenfelé. Most isten veled, királyom.
FEKETE KIRÁLY Milyen különös! Vágyat érzek arra, hogy megöleljelek.
VÁNDOR Boldoggá tennél.

A király megöleli, látjuk, ahogy könnye végigcsordul a királyfi hátán. Megrezdül a bokájukat nyaldosó víz

Negyedik jelenet

Hajnalodik. Az áradás elérte az erdőt is. A három királyfi egy ladikon érkezik. A ladik egy vastag törzsű fa közelében ér a fővenyre. A legkisebb királyfi kiugrik a partra.

DOKTOR Hidd el, mennénk mi is, de a városban van ránk szükség.
VÁNDOR Tudom, sok a beteg. Gyógyítsad sebeiket. Te meg, bátyám, vidítsd fel őket dalaiddal. *(Mosolyog)* Mire visszajövünk Izabellával, ne legyen se beteg, se szomorú ember Negrin városában. Ez a ti dolgotok. És apáknak egy szót se arról, hogy kik vagyunk. Ígérjétek.

ZENÉSZ ÉS DOKTOR *(esküre emelt kézzel)* Esküszünk.

VÁNDOR Csak akkor tudja meg, ha küldetésem sikerült. Ha karjába zárhatja megbékélt hűgunkat újra.

KIRÁLYFIK Úgy legyen.

DOKTOR *(egy kis üveget vesz elő, odaadja)* Ha azt érzed, hogy erőd fogytán, egyetlen kis korty segít.

ZENÉSZ *(parányi agyagfurulyát – okarínát – vesz elő, odaadja)* Ha mélységes csend vesz körül, olyan mély, hogy azt hiszed, már nem is élsz, tedd a szíved fölé ezt az agyagfurulyát, majd magától játszani kezd, hangja elűz félelmet, rettegést.

VÁNDOR Köszönöm. Most menjete. *(Ellöki a ladikot. A ladik távolodik, majd eltűnik. A királyfi tétován körülnéz)* Azt sem tudom, merre induljak.

Megzörren egy bokor, ágak recsennek. A királyfi gyáván elbújik. Egy Szarvas jön. Oldalából vasagyarakból, vasfogakból álló rozsdás csapda áll ki, körülötte megfeketedett, alvadt vér

SZARVAS *(felnéz a vastag törzsű fára)* Ideértem már végre? Vonszolni ezt a rettenetes csapdát mérföldeken át! Hogy a hússomat marcangolja szörnyű vasagyaraival! Istenem!, és hallgatni borzalmas csörömpölését, hogy belesüketülök! Jaj, mennyi vért veszíthettem?! Csak ki tudnám tépni a bordáim közül! *(Tépi, jajgat, vére hullik)* Elpusztulok, de hogy éppen ma!

Megmozdul a bokor alján az avar, szúnyogok, pókok, lepkék rebbennek, előjön a királyfi

VÁNDOR Bárcsak én is doktornak tanultam volna, most tudnám, mihez kezdjek sebeddel!

SZARVAS Tépd, barátom, kardoddal vájd ki! A nyílt sebre pókhálót tegyél, s hátha... *(Lehanyatlak)*

VÁNDOR Csak birjam megtenni! *(Kirántja kardját, rubin fénye izzik)*

SZARVAS Rubin lovag!

VÁNDOR *(konokul, mint egy kisgyerek)* Nem vagyok lovag. A Vándor, úgy szólítanak mindenfelé. Csak járok erre, arra. Legutóbb a kecsua indiánok földjére vitt az utam. *(Elővesz egy újabb puha bőrbe kötött füzetet)* Ezt írtam róluk. Regény. *(Mutatja)* A nevem is itt áll, a kettőspont előtt.

SZARVAS A név nem számít. Ezt te is tudod. Hedonius király várába tartasz, hogy kiszabadítsd nővéred, Izabellát. Hányszor ettem hófehér tenyeréből illatos lucernát! Ott várt az erdőszélen minden holdtöltekor. Simogatta lapockámat, veregette szügyemet... Siess, vágd ki oldalamból a csapda vasát, és induljunk... Táltosként felépítelek az égbe, úsztatunk felhők között... egészen Hedonius király palotájáig viszlek, ott majd rubinkardodon és vitézségeden a sor.

VÁNDOR Nem értek semmit sem. Táltos... ég... palota... Félrebeszelsz?

SZARVAS Tudnod kell, hogy Hedonius király palotáját olyan magas várfal veszi körül, hogy még a madarak királya, az ég magasába fől szárnyaló, aranyfejú sas sem tud átrepülni fölötte. Csak nekem sikerülhet. *(Megpróbál felállni)*

VÁNDOR Maradj, hiszen vérzel.

SZARVAS A bokrok alján találsz lapulevelet. Hozz belőle, és tapaszd a sebre.

A királyfi megteszi, a Szarvas feláll

Most ülj meg szőrén, mint kedvenc paripádat!

VÁNDOR Hogy tehetném! Ne kérd ezt tőlem.

SZARVAS Gyere! Meglásd, ha elindulok, széles hátizmom szögleteiből hatalmas szárnyak nőnek...

VÁNDOR *(felugrik rá)* Dobj le, ha fáj... ne törődj velem...

A Szarvas tesz néhány imbolygó lépést, majd egyre határozottabban jár. Boldogan nevet

SZARVAS Most figyelj!

Oldalából ezüstös szárnyak nőnek. Csapkod velük, és emelkedik. Néhány szép kör után alélta hullik a földre. A királyfi leugrik róla, az ölébe húzza a fejét

VÁNDOR Látod! Nem kellett volna.

SZARVAS *(légzése egyre szaporább)* Fel kell keresned a Napkirályt. Ő talán bejuttat a várba. Látod ezt a fát? Ti egyszerű, öreg fát láttok csak benne, pedig ahogy én sem vagyok csupán egyszerű szarvas, aki pusztán arra jó, hogy felfaljátok a húsát, és muto-gassátok az agancsát, ez a fa sem csupán deszkának vagy tűzfának való. Hallottál már az égig érő fáról?

VÁNDOR A mesékben.

SZARVAS Ez itt az égig érő fa. Nézz csak fel! Látod a tetejét?

VÁNDOR Nem.

SZARVAS Ha megmászod, ha lesz hozzá elég erőd és akaratod, feljuthatsz az égbe. Ott megtalálod a Napkirályt. Mondd el neki, hogy én, a Táltos Szarvas kérem – ez az én utolsó kívánságom! –, hogy segítsen neked...

VÁNDOR Bátyám, a Doktor, biztosan meg tud gyógyítani. El-

viszlek a városba. *(Átölelné, de a Szarvas agancsával előkleli magától)*

SZARVAS Menj, látni akarom, hogy elindulsz.

VÁNDOR Nem hagyhatlak magadra.

SZARVAS Menj, menj. Még néhány perc, és lábaimmal vagdal-
kozni fogok, testem megfeszül. Ha fejemet úgy tartom föl,
mintha csak a csillagokba szeretnék már látni, az jelzi majd az
utolsó előtti pillanatot. Szapora légzésem egyetlen mély sóhaj-
já változik... Menj, kérlek... Pupillám hamarosan kitágul, sze-
mem szaruhártyája kiszárad, tekintetemben nem lelke-
m tükrét, hanem tört üveg fényét és a felkelő nap sugarában csil-
logó retinám zöldjét találod... *(Haldoklik, búcsúdalt énekel)*

Menj, menj csak, menj,
ágról ágra lépkedj,
engem vár az éj,
elpusztít a mély seb.

Menj, menj csak, menj,
lássam, hogy kapaszkodsz,
vissza már ne nézz,
légy méltó magadhoz.

Menj, menj csak, menj,
menj, menj csak, menj,
engem vár az éj,
te menj, és ne félj,
menj, és ne félj...

(Agancsával lökdösi, taszigálja a királyfit)

*A királyfi megöleli, majd felkapaszkodik az égis erő fára, mászik felfelé.
A Szarvas haláltusáját vívja. S valóban, felkel a nap, belesüt a szemébe,
zöld fény árad belőle, és beragyogja a színpadot*

Ötödik jelenet

*Az égis erő fa harmadánál. A királyfi zöld levelek között kapaszkodik
felfelé. Egy hollópár köröz a vastag ágak között. A királyfi hirtelen
megszédül, meginog. Ereje fogytán*

VÁNDOR Nem birom tovább. Ó, drága bátyám, de jó, hogy erre
gondoltál! Hogy ekkora tetthez talán csekély lesz az erőm. *(Ke-
resi az üvegecskét, de nem találja)* Elvesztettem! A mélybe hullt!
Végem van mindörökre!

HOLLÓ Keresel valamit?

HOLLÓNÉ Szép csillogót?

HOLLÓ Benne almaillatú innivalót?

HOLLÓNÉ Ha a tiéd, tessék, vedd el.

Leszállnak a királyfi mellé. A Holló szárnya alól előhúzza az üveget

HOLLÓ Gondoltuk, hogy a tiéd, nekünk nem kell a másé.

HOLLÓNÉ Ha láttad volna, milyen sebesen hullott lefelé, de az
én öregem *(Int fejével a párja felé)* gyorsabb a szélnél, lecsapott
rá, és már hozta is fölfelé.

VÁNDOR Megmentettétek az életemet. Köszönöm. *(Reszkető
kézzel kinyitja az üveget, nagyot kortyol belőle)*

HOLLÓNÉ Csak mértékkel, kedves, az égis ér ez a fa!

HOLLÓ Hagynod kell belőle más napokra is. Vissza kell hoznod
Izabellát! Szerettük hallgatni énekét. A sok unalmas pacsir-
taszó után az ő dala maga volt a fiatalság.

HOLLÓNÉ Ötven éve szállunk párban. Gondolhatod!

VÁNDOR *(erejét próbálgatja)* Jó ez a szer, mintha újjászülettem
volna.

HOLLÓ Akkor igyekezz tovább.

A királyfi kapaszkodik felfelé az ágak között

HOLLÓNÉ Szegény ember, hogy nem tud repülni!

HOLLÓ Hát élet ez?

Nézik a királyfit, majd egymással játszadozva elrepülnek

Hatodik jelenet

*Az égis erő fa közepén. A királyfi kimerülten üldögél vastag ágak útke-
resztözésében, énekel. Körülötte sárguló levelek szállingóznak lefelé*

VÁNDOR

A nyárra itt az ősz,
csak mászom, és csak mászom,
már minden elfogyott:
se ételem, se másom.

Az ágak közt reked,
ha meghalok, a vázám,
nem jönne senki rá,
hogy egykor itt tanyáztam.

Pottyannék inkább, mint makk, le,
vagy mint egy bokszozó ökle,
zuhannék süvítve célba,
így fejezhetném be még ma.

De estemben talán
egy ágon fönnaadnék,
egy mentő ág hiszen
a legtöbb fán akad még.

És másznék újra csak,
s az őszre jönne tél is,
az ember nem adja fel,
nem, hogyha addig él is.

Pottyannék inkább, mint makk, le,
vagy mint egy bokszozó ökle,
zuhannék süvítve célba,
így fejezhetném be még ma.

*(Felnéz, nyúl a következő ág után, de az olyan
messze van, hogy nem éri el)*

Fentről vijjogó nevetés hallatszik, a királyfi ijedtében majdnem le-
pottyyan. Leszáll mellé egy fényes tollú, nagytestű, aranyfejű sas, a szeme
sárgán villog, hatalmas csőrében vastag kötelet tart, azt leejti a királyfi
ölébe

SAS Zsákmányaim, pockok, egerek, süldő vadmalacok – hogy
megkíméljem az életüket – elmondták nekem a hírt: Rubin
lovag elindult az égig érő fán, hogy kiszabadítsa fogságából a
király leányát, Izabellát. Hányszor megcsodáltam a hercegnő
szépségét, míg itthon sétált kertjeiben! Tenyerét szeme fölé
helyezve, hogy ne bántsa a nap éles fénye, gyönyörködött röp-
tömben, és én benne, ahogy nézett. Hát ezért vagyok itt, ezért
segítelek. Rajtam kívül nem tudja senki sem, hogy – nem
tudni, miért – középtájon ritkulnak az ágak, hiába vagy lovag,
Rubin...

VÁNDOR (*halkan*) Nem vagyok az...

SAS ...tested az emberé, vacak, nyomorult. A kötél végén vas-
horog, így talán feljuthatsz az égig. Sok sikert, barátom.

VÁNDOR Köszönöm...

SAS Ne köszönd, nem teérted tettem! Hanem Izabelláért! Most
menj!

*A királyfi, akár egy kaszkadőr, feldobja a kötelet a következő ágra, és
mászik felfelé. A Sas nézi, majd egy üveg bort vesz elő a szárnya alól,
nagyot húz belőle*

(*Sóhaj*) Izabella... Ó, Izabella! Csak egyszer, egyetlenegyszer
részálhatnék póre válladra... (*Iszik, a borra érti*) Fenséges...
(*Izabelláról*) Éles karmaim nem marcangolnák húsoadat, mint
szél örvényében keringő pihék lágyan érintenének. (*Iszik. A
borra érti*) Mátraaljai fűszeres tramini... (*Izabelláról*) Arany-
tollazattal ékes fejemet hozzád szorítanám, horgas csőröm
szelíden simogatná arcodat. (*Iszik, csuklik is talán*) Ó, Izabella!
Engem szeress, ne a kerted bokrai közt kertészlegények kontár
beszédét majmoló színes papagájokat. (*Iszik, egyre részegebb*)
Az ő szavuk földi rikácsolás, az enyém hegycsúcsok közt
visszhangzó fennkölt vijjogás. (*Részségében dalfoszványokat
énekel*)

Ó, Izabella,
Jaj, de szeretlek,
mért ne szeretnél
engem esetleg?

Látod, a sasnak,
ó, Izabella,
lángol a szíve,
kell neki, kell a...

*Falevelek hullanak rá, és ügyesen hasra fordítják, hiszen a részeg
madarat is hasra kell fordítani, éppen úgy, ahogyan a részeg embert*

Hetedik jelenet

*Az égig érő fa ide-oda lengő csúcán, nagy üresség előtt tétovázik a
királyfi. Jobbra fénylő ezüstpár, balra narancssárga homály. A csúc*

*körül sietős kis felhők vonulnak, mintha kacagnának a bámészkodó
ifjún*

VÁNDOR Hogyan tovább? Maradjak itt az égig érő fa hajladozó
csúcán? Várjam ki lengedezve-kapaszkodva, míg megjön a
Napkirály? Akiről úgy hírlík, hogy reggeltől estig járja biro-
dalmát? Vagy pedig ugorjak egy felhő hátára, és nyargalászva
kutassam az ég fölséges urának hajlékát? Itt gyomrom forog,
öklendezem, mintha rossz ladikban hányódnék tajtékozó ten-
geren. Inkább útra kelek, suhanó felhőbe kapaszkodva pásztá-
zom az eget.

Egy felhő halad el előtte

Veszélyes ez. Nem merem.

Újabb felhők érkeznek

Hogy sietnek! Na persze, kicsinyek, ifjak, hebrencsek. Ha volna
felhőben aggastyán, bottal döcögő, arra ugranék.

Felhő halad el

Gyors ez is.

Lassan hömpölygő felhő érkezik

Most ugranom kell. Pufók felhőcske, alig halad. Ugorjak hát,
ugorjak... (*Szemében rémület, félve ugrik a felhőre, eltűnik benne.
Hangja mintha dunyha alól jönne*) Sikert...!

Nyolcadik jelenet

*Az égig érő fa csúcsa fölött, az ég kezdeténél, a Napkirály biro-
dalmában. Halvány derengésben, felhő párnákon élete delelőjén már
túljutott, házának indult pucér alak, a Napkirály heverészik. Hasán
kis hajak redőznek, szuszog. Szülőanyja, az Éjfékete hölgy, kinek arcán
aprócska ráncok mutatják évmilliós korát, izzó paraszas vasalóval
aranylő brokátszuhatagot vasal*

ÉJFEKETE HÖLGY Ébredj, fiam. Indulnod kell.

NAPKIRÁLY (*nyújtózik*) Palástom?

ÉJFEKETE HÖLGY Már csak egy sugár van hátra. De tudod-e,
fiam, hogy kopik a ruhád, fakó foltok, égetések, kimoshatatlan
fekete ragacsok. Már én szégyenkezem, ilyen ruhában járni az
égboltozaton! Aprócska, fénylő csillagok ujjal mutogatnak rád,
bennem meg gúnyolják az anyát, aki fiát így ereszt el. Nem
tudják, hogy életed ennyi, új ruhára nem telik.

NAPKIRÁLY A földről jön a sok szenny és mocskok. Megőrültek
lenn az emberek. Irtják az erdőt, háborúznak, falvakat, városok-
kat égetnek fel. Ha tudnák, hogy végül minden veszve lesz...

Kész vagy?

ÉJFEKETE HÖLGY Máris. (*Felemeli a ruhát*)

Minden arany színben pompázik. A Napkirály sápadt bőrét narancspír

önti el. Hirtelen üvöltés hallatszik, a magasban felhő úszik el, és a Napkirály lába elé zuhan egy rongykupac, a királyfi. Az Éjfelete hölgy felsikít

NAPKIRÁLY Ez meg ki lehet? (Gyanakodva) Vársz valakit?
ÉJFEKETE HÖLGY (nagy zavarban) Ugyan, fiam. Rég volt az már...
VÁNDOR Víz! Adjanak egy pohár vizet!
NAPKIRÁLY Víz? Akkor te ember vagy. Mit keresel itt?!
ÉJFEKETE HÖLGY (megpróbálja felültetni a királyfit, a Napkirályhoz) Segítenél?

A Napkirály meg sem mozdul. Anyja nagy nehezen felemeli, és átölelve tartja a királyfit

Egy ember! Éreztem! Tudtam, hogy látok egyet, mielőtt meghalok.
VÁNDOR Víz! Víz!
ÉJFEKETE HÖLGY (hisztérikus) Hogy adjak neki? Hiszen mi nem élünk vele!
NAPKIRÁLY (kinyújtja hájas karját, és elkap egy arra cikázó felleget) Facsarok belőle a tenyeredbe, itasd meg úgy.

Összeszorítja öklével a felhő csücskét, amelyből víz csepeg alá. A felhő, mint csiklandós csecsemő, göcög

ÉJFEKETE HÖLGY (tenyeréből itatja a királyfit) Igyál, kedves, mindjárt jobban leszel, és akkor elmondod, ki vagy, és hogy kerülsz ide. (A Napkirályhoz) Gyönyörű!
VÁNDOR (eszmélve) Mondd, drága hölgy, hol tart a könnyek árja?
ÉJFEKETE HÖLGY (a Napkirályhoz) Miről beszél?
NAPKIRÁLY A Fekete király városáról.
VÁNDOR Elindultam felfelé az égig érő fán, hogy megkeressem a Napkirályt, de visszazuhanam a földre, és nem leszek erőm újrakezdeni.
ÉJFEKETE HÖLGY A Napkirály birodalmában vagy.
VÁNDOR (körülnéz, csodálkozva mered a heverésző Napkirályra) Ő lenne az?
NAPKIRÁLY (nevet) Azt valljátok odalent, ruha teszi az embert. Ha anyám, az Éjfelete hölgy betérít aranylő brokáttal, te is hiszed majd, hogy az vagyok, aki fénybe borítja a Földet. (Felkel, hájas, ormótlan testére felkerül a napruha)

Minden egyre fényesebb, csillogóbb

VÁNDOR Te vagy a Napkirály?
NAPKIRÁLY Én, én...
VÁNDOR És hol tartod a híres négyesfogatodat, amelyen bejárod az eget?
NAPKIRÁLY (csodálkozik) Nincs semmiféle fogatom, gyalog teszek meg mindennap ekkora utat. Képzelted!
VÁNDOR (elővesz egy érmét, megmutatja a Napkirálynak) Akkor a görög Lüszipposz érmeje hamis?
NAPKIRÁLY (megcsendíti tenyerében az érmét) Aranya nem, csak tudása hamis. (Énekel)

Nincsen paripám, nincsen fogatom,
járok gyalog én hosszú utamon
mindennap.

Pusztá sivatag híres palotám,
társam csak az én özvegy anyukám,
csak, csak, csak.
Ó, ha elszöknék valahova,
ahol finom langy víz ringatna, oda.
Hogyha ott lubickolnék!
Hej, csuda boldog, az volnék.

Róni az utat, mindig ugyanazt,
szörnyű teher ez, ajjaj, de nyomaszt!
Tenném le.
Elfárad a szív, elfárad a láb,
jó lenne bizony nem sütni tovább,
jó lenne!

Csak hát hogyha nem sütök oda,
a langyos víz menten befagyna, soha
nappal és csak jég meg jég.
Én magam is tán megfagynék.

ÉJFEKETE HÖLGY Jaj, kisfiam, ne beszélj így, egészen elszomorítasz.

NAPKIRÁLY Hagyjuk hát, mondd el, mi járhatban vagy.
VÁNDOR Ez a hőség... nem bírom... azt hiszem, mindjárt elájulok.
ÉJFEKETE HÖLGY A ruha! Add ide a ruhád! (Gyorsan levetkőzteti a Napkirályt, messzire viszi a brokátruhat)
NAPKIRÁLY (a királyfihoz) Beszélj!
VÁNDOR Hedonius király várába kell jutnom, ehhez kérem a segítségedet.
NAPKIRÁLY Akkor te Rubin lovag vagy.

A királyfi a fejét rázza, majd megadóan sóhajt

Igen, tudom. Vándornak hívnak az emberek. Barangolsz keresztül-kasul a földön, mint én az égen. Legutóbb a nagy zuhatagnál jártál, átmásztál az Ördög torkán, szakadék szélén billegtél... Puha irkába préseled, betűkkel papírra veted élményeidet. Mindent tudok, Rubin lovag. De hol a Táltos Szarvas? Az ő dolga, hogy elvigyen.
VÁNDOR Vadorzók csapdájába esett.
NAPKIRÁLY Ebből elég! Vadorzók kezébe kerül az utolsó élő táltos állat? (Örjöngve) Tudd meg, hogy az erdészek a legnagyobb rapsicok. Leshetik, hogy feltűnnek az égen!
ÉJFEKETE HÖLGY Ezt nem teheted, indulnod kell. Siess!
VÁNDOR Vigyél magaddal, kérlek, és tegyél le Hedonius király várába.
NAPKIRÁLY Szó sem lehet róla. Nem fogok a Csillagközben egy embert cipelni. Az összes égitest rajtam nevetne.
ÉJFEKETE HÖLGY (mérgesen) Ha nem segítesz, esküszöm, szedem a sátorfámat, és akkor magad vasalhatod a sugaraidat.
NAPKIRÁLY Jó, jó... a Szélkirály váráig elviszem, az már csak egy ugrás, hátha nem találkozunk közben senkivel. Az ő viharlegényei majd elröpítik Hedonius király udvarába.

Ezüstfényben, sietve érkezik a Hold. Testét csillogó ezüstpor fedi

HOLD Mi történt? Miért késlekedsz? Már összevissza súgnak-búgnak a csillagok, hogy a Napkirály elaludt. Rossz híreket költik a Tejúton.

NAPKIRÁLY A sok dologtalan locsogó pletykafésznek! Nem érdekelnek.

HOLD (a királyfira érte) Vendégeitek van?

ÉJFEKETE HÖLGY Képzeld! Egy ember! Hát nem gyönyörű? Még te sem láttál közről embert. Hitted volna, hogy ilyen szép?

HOLD (kezét nyújt) Örvendek, megtiszteltetés számomra egy emberrel találkozni.

VÁNDOR Részemről a szerencse.

Kezet fognak, a királyfi keze ezüstporos lesz

NAPKIRÁLY (a királyfinak) Ahogy mondod. Szerencsédre a mi kedves Holdasszonyunk nem tudta szó nélkül hagyni, hogy kések egy kicsit. (A Holdnak) Én sietek, de te mára végeztél. Elvihetnéd őt a Szélkirályhoz.

HOLD Boldogan. Gyere, te ember!

Az Éjfelete hölgy égi mannát gyömszöl a királyfi zsebeibe. A Napkirály féltékenyen figyeli

ÉJFEKETE HÖLGY (megöleli a királyfit) Induljatok.

VÁNDOR Mindent köszönök.

A Hold kézen fogva kivezeti a királyfit. Az Éjfelete hölgy integet. A Napkirály morcosan öltözködik. Elindul, majd váratlanul visszajön, megcsókolja az anyját

Kilencedik jelenet

A Hold és a királyfi egy keskeny felhőn haladnak előre. A Hold könnyedén, a királyfi négykézláb, miközben motyog: „Nem lenézni... Nem lenézni... Előrenézni... Nem lenézni!” Megérkeznek a színpad közepére, ahol a felhő véget ér. A Hold könnyű léptekkel halad tovább, de a királyfi majdnem a mélybe zuhan

VÁNDOR Gyere vissza! Én csak egy mihaszna ember vagyok, nem tudok a légből járni! Segítened kell, nem is tudom, hogyan...

HOLD Látod azt a piros felhőt? Az már a Szélkirály birodalma. Azon járja körbe a világot kedve szerint.

VÁNDOR Ezért tudják az emberek: ha piros az ég alja, másnapra szél kerekedik.

HOLD Tudják?! Ezt el ne mondd neki! Nagyon büszke arra, hogy kiszámíthatatlan. Na gyere! Még senki emberfiát nem tartottam a karomban, de most megteszem. (A karjába veszi a királyfit, elindul)

VÁNDOR (görcsösen kapaszkodik a Holdba) Nem vagyok nehéz?

HOLD A súlyodat nem érzem, csak melegítesz.

VÁNDOR Én fázom. Nagyon hideg vagy. Nem melegíted a Földet, te csak világítasz nekünk.

HOLD És ti, ott lent, örültök annak, hogy világítok?

VÁNDOR (énekel) Bárhol járjak a világon,
hófödte hegycsúcsokon,
őserdőknek sűrűjében,
sivatagi homokon,
te, az éj koromsötétjén
csillanó ezüst varázs,
te mutatsz utat nekem, te,
halhatatlan égi társ.

Hold, kedves hold,
el sem mondhatom,
valahányszor elfogysz,
milyen fájdalom.

Ami nappal pengeéles,
fényed meglágyítja azt,
amikor szorong a lélek,
nyájas arcod nyújt vigaszt.

Holdsütötte réten, erdőn
mintha álomban, megyek,
hét határban, holdsugárban
úsznak mind a nagy hegyek.

Hold, kedves Hold,
el sem mondhatom,
valahányszor elfogysz,
milyen fájdalom.

HOLD Árnyékot vet rám a Föld. Őt okold.

Miközben beszélnek, a Holdról ezüstdarabkák olvadnak le, ezüstcseppeként hullanak a királyfira és le, a mélybe. A királyfi egyre jobban reszket

Tizedik jelenet

A piros felhőn, de még távol a Szélkirály palotájától. A Hold a felhőre teszi a megfagyott királyfit, akit szinte teljesen befed a Hold ezüstje. A Hold igen csúnyán fest, a sok ezüstvesztéséért sötét foltok éktelenítik a testét. Ő maga teljesen kimerült. Erős szelek fújnak

HOLD Megérkeztünk. Innen a magad lábán folytathatod. (Rázogatja a királyfit) Mi van veled? Csak nem fagyta meg? Most mit csináljak... mit csináljak? A Nap már messze jár...

Beront Forgószél és Szélvész, a két szélkirálylány. Egy tarka – olcsó, bazári – kendőn civakodnak

FORGÓSZÉL Add vissza! Kölcsönadtam, nem örökre! Tudod te egyáltalán, mit jelent az, hogy kölcsön? Nem, mert egy fikarcnyi eszed sincs, ostoba liba vagy!

SZÉLVÉSZ Ostoba liba, én?! Most megtéplek! Ne legyen Szélvész a nevem, ha nem tudok elbánni veled, egy nyamvadt Forgószéllel.

Verekednek, amúgy női módra: szemkikaparás, hajcibálás, karmolászás stb.

HOLD Csöndesebben! Nem múlik el nap, hogy ne visszhangozzon az ég a veszekedésektől.

A lányok meglepődnek. Szélvész leejti a kendőt, Forgószél felkapja

FORGÓSZÉL Megvan! Most aztán lesheted, hogy újra kölcsönadjam.

HOLD Szegény apátok, szegény Szélkirály! Ti aztán alaposan megkeserítetek az életét!

SZÉLVÉSZ Nekem adta, és most visszakéri.

FORGÓSZÉL Csak kölcsönadtam, mert nem bírtam tovább hallgatni. Folyton kunyerál. *(Észreveszi a királyfit)* Mi az ott?

SZÉLVÉSZ *(odaroohan)* Egy ember! Hogy került ide?

FORGÓSZÉL Hadd lássam.

SZÉLVÉSZ Ne taszigálj!

FORGÓSZÉL Milyen csinos! Alszik?

SZÉLVÉSZ *(mély, gúnyolódó hangon)* Vagy tán meghótt?

FORGÓSZÉL Hülye!

HOLD Forgószél kisasszony! Hogy beszélsz! Inkább segítsenek rajta. Egy kis lehelgetésre van szüksége, teljesen átfagyott az úton.

FORGÓSZÉL Meg ne próbáld, lefűjod a felhőről.

SZÉLVÉSZ Te meg felkapod, és leejted.

HOLD Ha óvatosan, finoman fújdognátok.

FORGÓSZÉL *(nevet)* Finoman?

SZÉLVÉSZ Ne nevetess, Hold néni! Nem Szellőcske áll előtted.

HOLD Igen. Ő segíthetne rajta. Menj, hívd ide.

SZÉLVÉSZ Hogyisne! Hogy közben Forgószél megkaparintsa magának. *(Leül a királyfi mellé)*

FORGÓSZÉL Ha én megyek, ő viszi el. *(Leül a királyfi másik oldalára)*

HOLD De lányok! Csak fontosabb, hogy életben maradjon.

FORGÓSZÉL Neki?

SZÉLVÉSZ Neki?

FORGÓSZÉL Még sosem láttam ilyen szép fiút. Kell nekem.

SZÉLVÉSZ Nekem is.

HOLD És ha ti nem kellett nekik?

SZÉLVÉSZ Egy ilyen senki emberfiának?

FORGÓSZÉL Kapva kap rajtunk.

HOLD *(félre)* Beképzelt libák! *(Hangosan)* Szélvész drágám! Ha idehívod a kishúgodat, kapsz tőlem egy ugyanilyen sálat.

SZÉLVÉSZ Szebbet. Hadd pukkadjon.

HOLD Ezüstszállal szőttet.

FORGÓSZÉL Mi az? Miért nem mész?

SZÉLVÉSZ Csak.

Forgószél elégedetten tekergeti a nyakán a sálat. Szellőcske jön. A tökéletes gyermek, kicsit pufók, kicsit szeplős, mintha skatulyából húzták volna elő, még pukedlizik is a Holdnak

SZELLŐCSKE Királyapánk rettentő dühös, hogy megint elszöktetek. Kezét csókolom, Hold néni!

HOLD *(zaklatottan)* Szellőcske! A legjobbkor érkezel! Nézd ezt az ifjút! Fagyos ölemben hoztam az égbolt ösvényein, és ereiben megdermedt a vér. Fújdognál rá meleg szellőt, kérlek, hadd éljen! SZELLŐCSKE Szívesen.

FORGÓSZÉL *(belesíp Szellőcskébe)* Na nézd csak a kis pulykatojást!

SZÉLVÉSZ *(ő is belesíp)* Ha magához tért, eltűnsz innen!

HOLD Hagyjátok békén ezt a gyereket!

SZELLŐCSKE Én egy cseppet sem törődöm velük, Hold néni. Felőlem azt csinálnak, azt mondanak, amit akarnak. „Vanitas vanitatum, et omnia vanitas.” *(Fújdognálja a királyfit)*

HOLD Szegény apátok!

SZELLŐCSKE *(némi ellenszenves fensőbbiséggel)* Már csak abban reménykedik, hogy férjhez adja őket.

HOLD Ugyan kihez?

Besüvitének a viharlegények. Viharos szelek fújnak, a királyfi majdnem lesodródik a felhőről

TORNÁDÓ Megvannak!

HURRIKÁN Azt hittük, vége az életünknek. Kis hija, és királyurunk a fejünket véteti, hogy parancsa ellenére nem gátoltuk meg újabb szökéseket.

TORNÁDÓ A haját téptre, szélszakállát borzolta hangos üvöltése: ő bizony nem tűri tovább, hogy örökké tomboláson jár az eszetek, és szülői engedélye nélkül elhagyátok a palotát. Dühében még Hedonius királyhoz sem ment el. Na nyomás haza!

Felnyalábolják a két lányt, akik rúgnak, harapnak, kapálóznak

(A Holdnak) Mindig ezt csinálják.

HURRIKÁN Ha egy napot kihagynak, szinte már hiányzik.

FORGÓSZÉL Azt mondd, hiányzik? Nesze! Nesze! *(Üti-veri Hurrikánt)*

SZÉLVÉSZ Neked is hiányzik? *(Üti-veri Tornádót)*

Viharos csetepaté kerekedik, dalban

FORGÓSZÉL Hiányzik? Hát tessék! Itt van!

SZÉLVIHAR Neked is? Neked is?

FORGÓSZÉL Kérsz még egyet? És még egyet?

SZÉLVIHAR Adok is, veszek is!

Nesze! Nesze!

TORNÁDÓ Ennek elment az esze!

HURRIKÁN Megállj, no, kicsikém, nyughassál már!

TORNÁDÓ Kapd el! Fogjad! Rúgsz is! Várjál!

FORGÓSZÉL Ne ráncigálj!

HURRIKÁN Hé, ne ficáncolj!

TORNÁDÓ Szorosra! Úgy van!

FORGÓSZÉL Te, vigyázz jól!

SZÉLVIHAR Félek tőled? Asziszted? Asziszted?

TORNÁDÓ Ne kapd úgy fel, ne kapd fel a vizet!

FORGÓSZÉL Essen a jó fene beléd!

VIHARLEGÉNYEK Jól van, mára elég.

A mindennapos verekedési rituálénak vége. A lányok megadják magukat

FORGÓSZÉL Mehetünk.

TORNÁDÓ (Szellőcskéhez) Te még maradsz, kicsi?
HOLD Igen. Mondjátok meg a Szélkirálynak, hogy velem van.
TORNÁDÓ Érte nem aggódnak a palotában. Okos kislány.
HURRIKÁN És kedves.
FORGÓSZÉL És unalmas.
SZÉLVÉSZ Rettentően unalmas.

A viharlegények kiviszik a lányokat, a vihar elcsitul

SZELLŐCSKE (keserűen) Értem nem aggódnak. Mintha bántana egy kicsit. (Dörzsöli, fújja a királyfit)

HOLD Ha egyszer elcsavarognál, biztosan érted is aggódnának.
SZELLŐCSKE Talán igen. De kipróbálni nem merem. (Felemeli a karját, és finom, lebegő szellőujjával letörli az ezüstport a királyfiról. A Holdnak) Jól összemaszatoltad.

HOLD (most veszi észre, hogy mi történt vele, kétségbeeséssel) Mit szólnak majd az emberek? Foltokban fogok világítani! Nagyon csúnya vagyok?

SZELLŐCSKE Régebben szebb voltál, de ne búsulj! (Mintha leckét mondana fel) Minden rosszban van valami jó. Az emberek majd szerte a földön szépséges meséket találnak ki arról, hogy mitől lett foltos a telihold. (Miközben tovább fújdogálja a királyfit) Elmondhatom neked a titkom? Egyszer a nővéreim nyomába eredtem, és egy bokor mögé rejtőzve figyeltem, hogyan tépáznak meg egy rózsakertet. Úgy nevettek, úgy visítotak gyönyörűségükben, hogy megirigyeltem őket. Éppen elő akartam bújni, amikor egy anyóka termett előttem, és így szólt: „Te sosem fogsz így kergetőzni, te kicsi maradsz örökre!” Hetekig zokogtam a boldogtalanságtól, de most már örülök. Jó kicsinek lenni... (A királyfira érti) Nem mozdul. Talán majd így. (Száját a királyfi szájára tapasztja, mesterségesen lélegezteti, pufók arca egyre vörösebb)

VÁNDOR (felpattan) Mi történt velem? Hol vagyok?

HOLD Megérkeztünk a piros felhőre. Bemutatom neked a Szélkirály legkisebb lányát, Szellőcskét. Ő majd elkísér a palotába. Ha ő nincs...

SZELLŐCSKE Ne mondd el!

VÁNDOR Mit titkolóztok? Halljuk, hercegnőm, mit nem szabad megtudnom?

HOLD Életeret lehel beléd.

VÁNDOR Ez a csöppség? (Felkapja, és megcsókolja a feje búbját) Tőled kaptam új erőre? (Évődve) Nos, hercegnőm, fogadja örök hálámat.

SZELLŐCSKE (elpirul, vaskos kis lábaival kapálózik) Hold néni butaságokat beszél. Tegyen le, uram, és kövessen!

A királyfi leteszi, Szellőcske elindul

VÁNDOR Köszönök neked mindent, kedves Hold, és fogadd el ezt emlékül. (Zsebéből előhúz egy újabb füzetet) Bagdadban írtam, amikor Habas al-Hászibnál, a híres csillagásznál szolgáltam. Ebből megismerheted a Hold mozgásáról alkotott elméletét. Gondolom, érdekel. (Átadja a füzetet, és megcsókolja a homlokát)

A Hold rémülten tapogatja az újabb fekete folt helyét. A királyfi Szellőcske után szalad

HOLD (egyre elkéseredettebben nézi magát, fülel, mintha távolról gúnyos nevetést hallana) Lám, máris rajtam nevet az égbolt! Tükreim, a csillagok, hogy fénylenek! Mintha mind azt akarnák, hogy jobban lássam bennük megkopott arcom. Felelérek sem nézek többé!

Néhány csillagocska közelit felé

Ne merészkedjetelek közelebb! (Hozzájuk vágja a füzetet, majd vékony karjával elkap egy-egy csillagot, és messzire hajítja)

A csillagok játéknak fogják fel a dolgot, egyre többen jönnek, kacarásznak. A Holdról már szakad a víz, feladja, lekuporodik a felhőre. A csillagok még egy kicsit ingerkednek vele, azután, látva bánatát, átölelik, simogatják

Tizenegyedik jelenet

A Szélkirály palotája. Égi, felhők alkotta barlangrendszer, üregek, boltívek, számtalan különböző nagyságú rés, hogy a mindenféle és-fajta szelek szabadon fújdogálhassanak. A Szélkirályné, kezét fülére tapasztva, eltorzult arccal besüvit egy résen. Nyomában nagy dérral-dúrral a Szélkirály. Feje piros, ha ember volna, azt mondanánk: gutaütés kerülgeti

SZÉLKIRÁLY Meg kell hallgatnia! Ön az asszonyom, osztoznia kell gondjaimban.

SZÉLKIRÁLYNÉ Csak ha szépen, kedvesen beszél.

SZÉLKIRÁLY (uralkodik magán) Kérem, vegye le végre fülecskéjéről a kezét.

SZÉLKIRÁLYNÉ Az első hangos szóra betapasztom, nem hallgatom tovább.

SZÉLKIRÁLY (uralkodik magán) Évmilliók óta nem hallgat rám, és mi az eredménye? Naponta ezernyi átirat, felszólítás, figyelmeztetés! Szélvihar ezt tette, ForgósZél azt tette! (Nem bírja tovább, üvölt) Ön az oka, asszonyom, az ön híres nevelési módszerei. Mindent rájuk hagyni! Semmi korlátozás! Hadd bontakozzanak ki! Kibontakoztak.

SZÉLKIRÁLYNÉ (hanghordozása talán kicsit pimasz) Nem én tehetek róla, hogy ilyenek. Szellőcske kisasszonyt is én neveltem, az én nevelési módszereimmel.

SZÉLKIRÁLY Ha nem bírom tovább, és megfeddem őket, nyíltan a szemembe nevetnek. És miért? Akarja tudni? Mert ön, asszonyom, igen, igen, ön... (Végre kibuknak belőle az évmilliók alatt belé szorult szavak) mindig a pártjukat fogta! Ellenem!

EGY SZÉLUDVARONC (befújdogál az egyik résen) Megjöttek.

SZÉLKIRÁLYNÉ Végre!

SZÉLKIRÁLY Egyedül akarok beszélni velük.

A Szélkirályné látványosan térdre veti magát

Nem bánom, maradjon. De ígérje meg, hogy nem szól közbe.

ForgósZél és Szélvész besüvitenek egy-egy résen

SZELLŐCSKE Hold néni egy csodaszép földi fiút hozott hozzánk.

FORGÓSZÉL Nagyon csinos.
 SZÉLKIRÁLY Az üdvözlés ismét elmaradt.
 SZÉLVÉSZ Nagyon tetszik.
 FORGÓSZÉL Rögön beleszerettem.
 SZÉLVÉSZ Intézd el, hogy megkérje a kezem. Én vagyok az idősebb, először nekem kell férjhez mennem.
 FORGÓSZÉL Ezt meg hogy képzeld? Nincs is ilyen törvény!
 SZÉLVÉSZ A déli fekvésű nagy toronyrésben fogunk lakni, onnan csodálatos a kilátás. Kész panoráma.
 FORGÓSZÉL Még mit nem! A panoráma az enyém!
 SZÉLKIRÁLY Elhallgatnátok végre?
 LÁNYOK *(egyszerre, anélkül, hogy az apjukra néznének)* Igen, papa.
 Tessék, papa.
 SZÉLKIRÁLY *(üvölt)* Nem vagyok „papa”! A világegyetem királyi fensége vagyok, csak ti húztok le a porba, viselkedésetekkel neveltségessé téve az emberek és a természet előtt. Palotám nyegle szavaktól visszhangzik. Ebből elég! Vagy tanultok modort, vagy eltűntök örökre Észak örvénylő felhői között.
 FORGÓSZÉL *(nevetve)* Száműznél minket?
 SZÉLVÉSZ *(nevetve)* Felhők kalodájába zárnál?
 FORGÓSZÉL *(megvetéssel)* Te?
 SZÉLVÉSZ *(megvetéssel)* Soha!

A Szelkirály mindkét kezét ütésre emeli, és egy-egy messzehangzó, csattanó visszakézből, két orcára mért pofonnal véget vet a lányok szemtelenedésének. A Szelkirályné felsikolt

De papa! Te még soha...

FORGÓSZÉL Engem még soha senki...

Mind a ketten az anyjukhoz szaladnának, de a Szelkirály elkapja őket

SZÉLKIRÁLY *(a királynéhez)* Egyetlen szó, asszonyom, és ön is velük tart. *(Fenséges magatartást ölt, behívja a viharlegényeket)*
 Tornádó! Hurrikán!

A viharlegények mögött Szellőcske és a királyfi is bejön

Zárjátok be őket az északi toronyba.

A viharlegények és a lányok között megkezdődik a szokásos dulakodás

SZELLŐCSKE *(térdre borul)* Atyám, anyám, üdvözlöm fenségeket.

SZÉLKIRÁLY *(meghatódva megcsókolja)* Kicsim...

FORGÓSZÉL *(gúnyosan)* Kicsim!

SZELLŐCSKE Bemutatom a Fekete király legkisebb fiát.

VÁNDOR *(figyelmét teljesen leköti a dulakodás látványa, csak Szellőcske ráncigálására fordul a Szelkirály felé)* Felség... Felséges asszonyom... Közös ismerősünk, a Napkirály küldött ide, hogy bízva jószágokban, töletek kérjek segítséget. El kell jutnom Hedonius király udvarába. Bármilyen áron.

A két lány kitépi magát a viharlegények karjai közül

FORGÓSZÉL Ő az, papa. Mit szólsz hozzá?
 SZÉLVÉSZ *(a királyfi nyakába ugrik)* Mikor lesz az esküvőnk?
 SZÉLKIRÁLYNÉ De kislányom!
 VÁNDOR Bocsánat, kisasszony. Azt hiszem, nem ismerjük egymást.
 SZELLŐCSKE Akkor láttak, amikor átfagyva feküdtél a felhőn. Csúnyán összeeszeszték rajtad.
 FORGÓSZÉL Befognád végre?
 SZÉLKIRÁLY *(a viharlegényeknek)* Vigyék őket! Vagyis... várjátok csak! *(A királyfinak)* Magam viszlek Hedonius várába, ha teljesíted a kérésemet.
 VÁNDOR Megteszem, bármi legyen is az.
 SZÉLKIRÁLY Feleségül veszed két lányomat, Forgószelet és Szélvihart.
 SZÉLKIRÁLYNÉ Mind a kettőt?
 VÁNDOR *(kínban)* Az bigámia, felség, törvényeink büntetik.
 SZÉLKIRÁLY *(zavarban)* Majd áttérsz mohamedán hitre. Háremet tartasz, lehet akár száz feleséged.
 FORGÓSZÉL Én egyedül akarom!
 SZÉLVÉSZ Nem osztozom rajta senkivel.
 TORNÁDÓ *(súgva Hurrikánnak)* Jó ötletnek tartod?
 HURRIKÁN Nem.
 TORNÁDÓ Én sem.

VÁNDOR Bocsásson meg, felséged, de ezt a kérését nem teljesíthetem. Nem jár házasságon az eszem. Egyszer, talán, majd. De most fogságban a nővérem, apám könnye árad, elborította már egész birodalmát...

SZÉLKIRÁLYNÉ *(átöleli a férjét, nagyon kedvesen)* Drágám! Térj magadhoz! Örültségeket beszélsz. *(Megcsókolja a férjét)*

SZÉLKIRÁLY *(elérzékenyülve felesége csókjától)* Igen, igen... felejtse el... csak tudod, ezek a lányok...

SZELLŐCSKE Mintha az északi toronyba akartad volna csuktatni őket.

FORGÓSZÉL Ezt még megkeserülöd.

SZÉLVÉSZ Kikaparom a szemed, te alamuszi dög!

TORNÁDÓ Mehetünk?

Kicipelik a lányokat

SZÉLKIRÁLYNÉ Szerintem féltékenyek.

SZÉLKIRÁLY Féltékenyek?! Ugyan kire?

SZÉLKIRÁLYNÉ Szellőcskére. És ez a mi hibánk. Szellőcske pedig visszaél a helyzettel. *(Szellőcskének)* Az előbb is nagyon csúnyán viselkedtél.

SZELLŐCSKE Én?!

SZÉLKIRÁLY Ő?

VÁNDOR Édesanyádnak igaza van.

SZELLŐCSKE *(hirtelen megcsúnyult arccal)* Birálni mersz, engem? Már elfelejtetted, hogy mit tettem érted?

VÁNDOR Bocsáss meg, de így gondolom. *(A Szelkirálynak)* Felséged is bocsássa meg, hogy rosszkor háborgattam.

SZÉLKIRÁLY *(a Szelkirálynénak)* Halasszuk későbbre ezt a féltékenységi históriát. *(A királyfinak)* Hedonius király udvarába akarsz menni. Rendben van. Viharlegényeim átröptenek a várfalon, de figyelmeztetek: a palota kapuját Rendhíff, a háromszemű óriás őrzi. Keskeny kardod száz darabra török acél-

pallosán! Szabad? *(Kihúzza a királyfi kardját. A rubin fénye felragyog. Álmélkodva)* Rubin lovag!

VÁNDOR Nem vagyok lovag. *(Irkát húz elő, magyarázkodna. A Szélikirály szavai alatt visszatesszi a füzetet a zsebébe)*

SZÉLIKIRÁLY Majd az lesz, fiam. Ha legyőzöd Rendhiffet. A legényeim ott maradnak a közeledben, és ha bajba kerülsz, visszahoznak. Most pihend ki magad. Fárasztó út áll előtted. Szellőcske majd keres neked egy félreeső, nyugodt helyet. *(Látjuk rajta, hogy ő is éppen erre vágyik)*

SZELLŐCSKE Igenis, felség.

Szellőcske bosszúból a lehető legkisebb résen megy ki, amelyen a királyfi alig tudja kipréselni magát. Szellőcske nevet

SZÉLIKIRÁLYNÉ Az az északi torony...

SZÉLIKIRÁLY *(közbevág)* Most az egyszer nem veszel le a lábamról! *(Kisüvít)*

SZÉLIKIRÁLYNÉ *(a kezét tördeli, magának)* Elválok, el én. Könnyű a földi asszonyoknak, ők kevesebbet is megteszik. Én meg hány millió éve türom minden szeszélyét, a sok ordibálást, kioktatást, az örökös föl-le süvitést. Elég volt! Elég! *(Dúltan kisüvít, ő is tud süvíteni, ha akar, még a felhőpalota is beleremeg)*

Tizenkettedik jelenet

Sivár, vörslő homok a magas fal tövében. A háttérben vörslő hagymakupolák, Hedonius király palotája. Rettenetes vihar hangjai. Néhanyszor átcikáznak a viharlegények, látjuk a görcsösen kapaszkodó királyfit, aki egyszer csak váratlanul lezuhan. Hirtelen csend lesz. Hang nem hallatszik. Ebben a fallal övezett világban a csend hangos, feszíti a dobhártyát, elszorítja a szívet. Se madárdal, se tücsökciripelés, emberi énekeszó aligha. Most mégis dal hallatszik, a lepottyant királyfi dala

VÁNDOR Fejem kába.
Na mi van?
Mintha volnék
satuban.

Mázsás súly
lábamon.
Fölemelném:
nem tudom.

Élek-e most, vagy nem élek?
Van bennem még noha lélek,
de a testem odavan.
Jaj de furcsán érzem én magam.

Zuhanás volt,
de milyen!
Odafenn, s hopp:
ideleinn.

Szörnyen fáj
mindenem.
Ez a vég itt,
nemdenem?

Élek-e most, vagy nem élek?
Van bennem még noha lélek,
de a testem odavan.

Jaj de furcsán érzem én magam.

(Prózában) Utolsó emlékem a viharlegények biztatása: „Eressz! Most erressz el minket! Belül vagy a falon.” Hogy kapaszkodtam! Nem merem viharkabátjuk csücskét elengedni. „Most mész vagy nem? Meddig körözzünk itt veled?” Szégyelltem a gyávaságomat, és kinyitottam végre az öklöm. Micsoda huppanás volt! *(Elhallgat. Körülnéz)* Furcsa ez a csend. Nyomasztó! De a bátyám tudta ezt. Csak elérhetném a kis tilinkót, amit tőle kaptam. *(Látjuk, ahogy arca fájdalmasan torzul, kezét lassan a zsebéhez emeli, cserépdarabokat vesz elő)* Összetört! *(Ökle kinyílik, a furulya szilánkjai befedik mellkasát)*

Halk furulyaszó csendül. A királyfi lassan erőre kap. Sántikálva megindul a háttérben látható palota felé

Tizenharmadik jelenet

Hedonius király magasba vesző fallal övezett kertje. A palota bejáratánál Rendhiff, a háromszemű óriás heverészik. Még nem láthatjuk harmadik szemét a háta közepén. Egy szálfával (mintha nádszál volna) női ülepeket rajzolgat a porba. Librita, Hedonius király lánya a falat rugdossa. Rendhiff időnként a királylányra néz. Gondolatai alantasak

LIBRITA *(magának)* Bárcsak csoda történné, és leomlana ez a fal. „Kint és bent ugyanaz” – mondja királyapám. Akkor minek a fal? *(Hatalmasat rúg a vaskos kövekbe, felszisszen)*

RENDHIFF Fázik, hercegnőcském, aranyoskám? Nem csodálom. Kicsit lengén öltözött ehhez a borús időhöz.

LIBRITA *(félre)* Hogy fulladnál meg. Ha csak rám nézel, rosszul vagyok.

Távoli vihar hangja hallatszik

RENDHIFF Jobb lenne, ha bemenne, hercegnőcském, aranyoskám. A Szélikirály megint a nyakunkra küldte a viharlegényeket.

LIBRITA *(félre)* Irigylem őket. Szabadon tombolhatnak mindenfelé. *(Rendhiffnek)* Maradok.

RENDHIFF No én csak azért szólok, mert a szívemen viselem az egészségét, aranyoskám.

LIBRITA *(félre)* Leszokhatna erről az örökös aranyoskámózásról. *(Hangosan)* Igazad van, fázom. Menj, hozd a palástom! *(félre)* Legalább addig nem látlak. Már az is öröm egy ilyen csúf napon.

RENDHIFF Máris, hercegnőm.

LIBRITA *(félre)* Bárcsak megfojtának végre átkaim!

Rendhiff feltápszkodik, elindul a palota felé. Most látjuk meg harmadik, hatalmas, vérvörös szemét a háta közepén

Vagy legalább folyna ki a szemed! A harmadik! (Undorodva)
Istenem! Hogy néz már megint!

Rendhiff eltűnik a palotában. A magára maradt Librita dalban filozofál

Túl a falakon
milyen a világ,
mit lát odakinn,
aki nekivág?
Fű ott is a fű,
patak a patak?
Tarkább-e a rét
meg a madarak?

Akarom, akarom, látni akarom,
milyen a világ túl a falakon!
Szebb-e, mint itt,
jobb-e, mint itt?
Megbolondulok, ha nem tudom!

Mért oly magasak
ezek a falak?
Mért őriz apám
hét lakat alatt?
Mért nem mehetek
soha oda ki?
Szöknöm ki segít,
van-e valaki?

Akarom, akarom, látni akarom,
milyen a világ túl a falakon!
Szebb-e, mint itt,
jobb-e, mint itt?
Megbolondulok, ha nem tudom!

(Kisebb hisztérikus roham után, elgondolkodva) Talán attól fél az apám, hogy ha kimegyek, soha többé vissza nem kíváncszom. Megyek, és megmondom neki, megesküszöm égre és földre, hogy engedjen csak ki, visszatérek.

Közben egyre jobban sántikálva megérkezik a királyfi. Ahogy Librita mellé ér, meginog, megkapaszkodik a királylányban, lehúzza magával a földre

Mit merészelsz, te ocsmány állat? (Lelőki magáról a királyfit, döbbsen) Azt hittem, Rendhiff az. Évek óta könyörgök apámnak, hogy küldje el...

VÁNDOR Bocssáson meg, kisasszony, a bokám... (Nyögdecse)

LIBRITA (talpra segíti a királyfit) Fenygetőttem, hogy megszököm, ha nem küldi el, de apám csak nevetett. Innen nem lehet megszökni. Még a madarak sem tudnak átrepülni a fal felett. Hány kis madártetemet ástam el, mert nekirepültek a durva köveknek, és holtan hulltak alá. Az öt év alatt, mióta áll a fal, elpusztult minden rigó, pacsirta, csalogány. Mélakórba estek a vadak, muflonból, őzből, szarvasból egy sem maradt. (Csodálkozva) Te hogy kerültél ide?

VÁNDOR A Szélkirály viharlegényei repítettek át a falon.

LIBRITA Könyörgök, szólj nekik, hogy vigyenek ki innen! Csak egy órácskára, csak tíz percre! Vagy akár mindörökre! (Ugrándozik felfelé, integet) Gyertek ide! Hahó! Hé!

Közelgő vihar hangjai. Beviharzanak a viharlegények

TORNÁDÓ Segíthetünk?

Librita karját nyújtva ugrál a magasba, kapaszkodna rájuk, de a királyfi elkapja

LIBRITA (beleharap a királyfi kezébe) Eressz el!

HURRIKÁN Nézd a kis szukát! Akarod, hogy elrepítsük meszszi-
szire?

LIBRITA Igen! Igen!

VÁNDOR Nem! Nem! Elmehettek.

A viharlegények eltűnnek. Librita sírva fakad

Kivisznek innen, megigérem. Ha cserébe megkapom a fogoly Izabellát.

LIBRITA Izabellát?! Minek neked Izabella? Öreg hozzád. (A körmet rágja, magának) Pont Izabella kell neki. Most mit csináljak? (A királyfinak) Azt mondod, kijuttatsz a világba? Itt a kezem, nem disznóláb. Üzletet kötünk. Neked csak az a dolgod, hogy ne lepődj meg semmin. Akármit mondok, te csak bólogass, mint egy számár, a szádát ki ne nyisd. Hány órára mehetek ki? Kettőre? Háromra? Egy egész napra? Gyere gyorsan! Ki kell használnunk az alkalmat. Ha Rendhiff visszajön, sosem jutsz be a palotába.

VÁNDOR (nem tud menni) Kibicsaklott a bokám.

LIBRITA Mutasd! (Leveszi a királyfi cipőjét, feltűri a nadrágját)

VÁNDOR (szégyenlősen) Kérlek, hagyd!

LIBRITA Másnak is van lába, cipője, nadrágja. Mit szégyelled magad? Egy mozdulat az egész. (Mint kíváló természetgyógyász nagyot ránt a királyfi lábán, aki feljajdul) Rendben van, mehetünk.

És valóban. A királyfi úgy lépked, mint még soha, szemében csodálkozás. Elindulnak. Amikor belépnének a palota kapuján, megjelenik Rendhiff

(Félre) Az átkozott! (Rendhiffnek) Ó, a mi drága Rendhiffünk! Hát ilyen gyorsan meghoztad azt a palástot? Jól van, add csak ide. (Elveszi, magára ölti, fenségesen) Üdvözlöd mély alázattal királyi vendégünket, és kísérv minket uralkodód elé.

RENDHIFF Egy vendég! Micsoda öröm! Ritka pillanat az életemben! Mondhatni: csodás pillanat! Na tűnés innen!

LIBRITA Jó barát, és atyámhoz viszem.

Rendhiff elállja az utat

Drága Rendhiff! Kérlek, ne tagadd meg tőlem ezt a kis szíveséget.

RENDHIFF Én, én úgy szeretem magát, aranyoskám, mint... mint... kacska a nokellit, de akkor sem teljesíthetem a kérését. (A királyfinak, durván) Tűnj el innen, ahogy jöttél!

VÁNDOR Ebből elég. Azonnal hívd ki öfelségét, beszédem van vele.
RENDHIFF Inkább téged hívlak ki!

Felkapja falhoz támasztott pallosát, megsuhintja, már nyisszantaná le tőből a királyfi fejét, de elámul annak szikrát vető kardján. Librita kihasználja a pillanatot, elgáncsolja, Rendhiff rázuhan kétélű pallosára, lenyisszantja a saját fejét, ami szép lassan kigurul a színpadról. Mindhárom szeme csodálkozva forog. Librita és a királyfi döbbenet nézik. Ha ez nem oldható meg bájosan, inkább csak dőljön pallosába, hiszen gyerekek ülnek a nézőtérben, de szemei akkor is forogjanak, mintha valcert táncolnának. Persze az is lehet, hogy Librita megszáloltként csípi, rúgja, harapja, egyszerűen legyőzi őt, mielőtt a királyfi kihúzott, szikrázó rubinkardja kárt tehetne benne. Így hát a lovagi tett elmarad

LIBRITA *(elszörnyedve tettétől)* Fúj! Ezt igazán nem akartam.

VÁNDOR *(duzzogva)* Meg sem próbálhattam legyőzni, hogy leszek hát lovag?

LIBRITA Én azzá ütlek, törvény adta jogom, hogy védelmezöm, legyen az herceg vagy paraszt, lovaggá üssem. *(Kiveszi a királyfi kezéből a kardot, suhogtatja, a kard szikrázik)* Térdre! *(Hadonászik a karddal, megérinti a királyfi vállát és fejét)* Legyen mátol a te neved... *(Gondolkozik)*... Rubin lovag.

A királyfi nevet. Librita értetlenül nézi

Nem tetszik talán?

Hedonius király jön kíséretével. Egyik kezében öblös, csiszolt pohárban mélyvörös bor csillog, másik kezében szezámmagba, tört dióba hempergetett sült gidacomb. Jobb keze kisujjától vékony aranylánc vezet a lengő kelmékbe öltöztetett Izabella nyakához, aki énekel. Ha énekében elakad, a király kisujja mozdul, a lánc megfeszül, a dal újra szól

IZABELLA Szívemben, ó, a kín örök,
a lelkem egyre betegebb,
szeretem, akit gyűlölök,
gyűlölöm, akit szeretek.

Ó, gyűlölt szerelem,
szerelmes gyűlölet!
Nem véd meg semmi sem:
fölfalja szívemet.

Testről a lánc leoldható,
de akit szíve ejt rabul,
ott nem segít se tett, se szó,
az már sohasem szabadul.

Ó, gyűlölt szerelem,
szerelmes gyűlölet!
Nem véd meg semmi sem:
fölfalja szívemet.

HEDONIUS KIRÁLY Mi folyik itt? Rendhiff! Heverészel, amikor uralkodód jön? Azonnal állj fel!

LIBRITA Nem teheti. Elvesztette a fejét, és kilehelte a lelkét.

HEDONIUS KIRÁLY *(int a kíséretének, hogy mozdítsák meg az*

óriást. A látványtól elszörnyedve Libritának) Menj be, kislányom, ez nem neked való látvány. Most honnan szerezzek új óriást? Ezt kedveltem. Az a harmadik szeme, igazi gyöngyszem volt! Hahaha! *(Ételtől, italtól, hangos nevetésétől veríték lepi el a homlokát)*

LIBRITA Mindig csak az evés-ivás. Érzés, gondolat kiveszett belőled, ha volt egyáltalán. És hányszor mondtam már, nem tűröm, hogy láncon tartsd Izabellát!

A királyfi Izabellához szalad, átölelné, de a király intésére lefogják

HEDONIUS KIRÁLY *(a királyfihoz)* Te tetted? *(A kíséretéhez)* Börtönbe vele! Holnap hajnalban kivégezni!

LIBRITA Remélem, nem akarsz megöletni a tulajdon vejedet, a hős Rubin lovagot.

HEDONIUS KIRÁLY és VÁNDOR Tessék?!

LIBRITA Azért jött, hogy megkérje a kezem.

VÁNDOR De...

LIBRITA De Rendhiff rögtön pallossal tört az életére. Mit volt, mit tenni, legyőzte. Ilyen az igazi kőr. Nem ismer lehetetlent.

HEDONIUS KIRÁLY De én egyáltalán nem akarok férjhez adni.

VÁNDOR De én egyáltalán nem akarok házasodni.

LIBRITA Csakis velem. És én igent mondtam. Lásd be, atyám, nem tehetsz mást, hozzá kell adnod. Hogy lovag és hős vitéz, azt magad is látod, hiszen legyőzte Rendhiffet. Akarod, hogy kiálljon ellened? Ocsmány dolog, leendő vej és após, de ha ragaszkodsz hozzá...

HEDONIUS KIRÁLY *(összeomlik)* Arra nem gondolsz, hogy mi lesz velem nélküled? Én nem szeretek egyedül...

LIBRITA *(együttérzés nélkül)* Majd gyakran meglátogatunk. Nászajándéku pedig semmi mást nem kérünk, csak Izabellát.

HEDONIUS KIRÁLY Izabellát?! Értem. A Fekete király fia vagy. Azért olyan ismerős az arcod. *(Libritának)* És te, az én lányom, összeesküdsz vele, ellenem. *(A pohárnoknak)* Tölts! Ki bírja ezt ki józanul? *(Iszik)*

LIBRITA Ha megesküszöm, összeesküszöm. Nem igaz? Kár emiatt vedelned a bort.

HEDONIUS KIRÁLY Izabellát akarja, nem te kellesz neki.

VÁNDOR Igaz, felség, hogy Izabelláért jöttem, de...

LIBRITA De... De...

VÁNDOR Azt hiszem, szeretném...

Hogy mit, az soha sem fog már kiderülni, mert Librita közbevág

LIBRITA Hallhattad...

HEDONIUS KIRÁLY Hazudik. Tömlöcbe vele!

VÁNDOR Fogass le, csukass palotád legmélyebb pincéjébe, csak nővéremet, Izabellát vidd haza apámhoz, hogy országom földje szikkadjon végre, királyi könny ne áztassa tovább.

LIBRITA Én már döntöttem. Megyek és kész. Csak nem akarsz, hogy amikor megérkezem új otthonomba, csupa sár és könny legyek?

HEDONIUS KIRÁLY *(a részeg ember okatlan érzékenyülésével)* Sár és könny?! *(Kíséretéhez)* Vigyék innen Rendhiffet. Szörnyű látvány egy halott óriás.

A katonák kivonszolják Rendhiffet. Ha feje külön van testétől, Librita a legnagyobb nyugalommal közli, hogy merre található

Nyakadról magam oldom le a láncot, Izabella. Te csak dalolj tovább! Hogy képzelheti bárki, hogy dalod nélkül meg tudnék lenni egyetlen percig is. Amerre mész, arra megyek én is.

FŐTANÁCSNOK Nem dönthetsz egyedül ilyen fontos államügyben.

ALTANÁCSNOK Nevetségessé válunk a világ előtt.

HEDONIUS KIRÁLY A lányom akarja így. Szabad vagy, Izabella.

Vándor megöleli, megcsókolja Izabellát, aki révült, alig fogja fel a helyzetet

VÁNDOR Boldog vagyok, hogy épségben látlak.

FŐTANÁCSNOK Nem vagyunk mi kannibálok, fiacskám!

Az Altanácsnok nevet. Nevetése gusztustalan, nyála fröcsög

IZABELLA Ki vagy te, ifjú? A hangod ismerős, vonásaid is azok.

VÁNDOR Az öcséd vagyok. Valaha (Szégyenlősen) Palkónak becéztél. Hajnalig meséltünk egymásnak. Versenyeztünk, ki bírja tovább, hol én döltem ki, hol te adtad fel, párnámon nyomott el az álom.

IZABELLA (belenyúl a királyfi zsebébe, és kihúzza onnan két-három füzetet) Az vagy. Az irkákról rád ismerek.

Librita kiveszi a kezéből a füzeteket. Olvas. Csodálkozik

Akkor mehetünk. (Elindul, csak úgy, vaktában)

HEDONIUS KIRÁLY (értelmesen, meglepően józanul) Várj egy pillanatot, Izabella! A feleségem, te is tudod, meghalt, amikor Librita született. Most elhagy ő is. Férjhez megy öcsédhez. Mondd, nem maradnál itt velem?

FŐTANÁCSNOK De felség! Ez lehetetlen! A tanács már a fogoly szabadon bocsátásával sem ért egyet. Itt a tiltakozó jegyzékünk. (Meglobogtat egy papirost)

LIBRITA (felneéz a füzetből) Ez csodálatos!

HEDONIUS KIRÁLY Öt éve szeretlek.

IZABELLA Miért nem szóltál?

HEDONIUS KIRÁLY Mi a válaszod?

IZABELLA Túl sokáig vártál, szívem kihűlt, nem érez semmit sem.

HEDONIUS KIRÁLY Hozzám jössz feleségül?

LIBRITA (felneéz a füzetből) Persze hogy hozzád megy. Igaz, Izabella? (A királyfinak, a füzetre értve) Az Ördög torka, ez igazán szép lehet... Majd elviszel? (Olvas tovább)

IZABELLA Még nem tudom. Előbb haza szeretnék menni.

HEDONIUS KIRÁLY Elkísérlek. (A királyfinak) Apáddal megkötjük a békét.

LIBRITA (felneéz a füzetből) Nagyszerű! Békealku, adok-veszek, láncsere! (A füzetre mutat) Ez az esőerdő, ez izgatna engem. Ha nászutunk... (Olvas tovább)

HEDONIUS KIRÁLY Készüljete! Hozzátok az úti málhát! Fogjátok be a lovakat! (Karjával felresöpri a tiltakozó tanácsnokokat)

Nagy sürgős-forgás támad. Előáll egy hatlovas vörös hintó, a király utazóládákat cipeltet a tanácsnokokkal. Zenészek bukkannak fel, a király int nekik, marsot húznak, a királyfi átölelve tartja Izabellát. Librita – miközben egyik kezében az irkát tartja és olvas – mindenféle

kalapdobozokkal szaladgál, idétlen tárgyakat hoz, lepkehálót, távcsövet stb. Amikor már szinte annyi holmi halmozódik fel, mint maga a fal, Librita felsikolt

LIBRITA De hogy megyünk ki innen?

TANÁCSNOKOK (nevetve) A fal!

HEDONIUS KIRÁLY (a kíséretében levő katonákhoz) Romboljátok le! Üssetek rajta egy lyukat, egy rést, akármit, csak kiferjünk rajta.

A katonák puskatussal, bajonettel próbálkoznak

MAGAS RANGÚ KATONA (jelent) Uram, királyom, a fal ledönthetetlen!

LIBRITA Márpedig én nem maradok itt. (Két ujját a szájába dugja, éleset füttyöl)

A váratlan füttyszóra mindenki hasra vágódik. Közelgő vihar hangja. Besüvitenek a viharlegények. A lovak megriadnak, elragadják a hintót, utiládák potyognak

TORNÁDÓ (a királyfinak) Hivtál?

LIBRITA (királynői magatartást ölt) Döntsetek le a falat!

TORNÁDÓ Szívesen.

HURRIKÁN Végre egy nekünk való munka.

Tomboló vihar. Librita kivételével mindenki bemenekül a palotába. A viharlegények nagy gyönyörűséggel, dalolva, nekilátnak a fal ledöntéséhez, Librita szélárnyékba húzódva, földön hasalva biztatja őket

VIHARLEGÉNYEK Győzzük szusszal, fújjad, fújjad!

LIBRITA Még egyet, hé, újat, újat!

VIHARLEGÉNYEK Győzzük szusszal, győzzük szusszal, omlik a téglá, ledől a nagy fal!

A tanácsnokok szélfogóba bugyolálva előmerészkednek a palotából

TANÁCSNOKOK Tiltakozunk, ez önkényesség!

VIHARLEGÉNYEK Hát csak tessék, tessék, tessék!

TANÁCSNOKOK Az államrendet fenyegeti, fenyegeti!

LIBRITA Rajta, a falnak neki, neki, neki, neki!

VIHARLEGÉNYEK Győzzük szusszal, győzzük szusszal, omlik a téglá, ledől a nagy fal!

LIBRITA Még egyet, hé, újat, újat!

VIHARLEGÉNYEK Győzzük szusszal, fújjad, fújjad!

Ahol fújják, a fal omlik, kő kövön nem marad. Nagy zenekari crescendo, csúcspont, majd elernyedés. Magukat is kifújva, izzadságukat törölve:

Kő kövön nem maradt.

Szétfújtuk a nagy falat.

(Prózában) Nem is volt olyan nagy falat.

Tizennegyedik jelenet

Negrin városában, összedőlt házak között, könnytengeren fatörzsekből ácsolt tutaj halad. Mortus kormányozza, kezében egy lombostul kidőlt fa, azzal mozgatja a tutajt, mint valami dereglyét. Egy árbocként szolgáló bot végén tépett vászon a vitorla, rajta vörös kereszt. A tutaj zsúfolásig emberekkel, van köztük úri dáma, udvaronc, pór nép. A Kislányt is ott látjuk, ölében tartja a három hónapos kisöccsét. Így múlik az idő. A Zenész hangszerén játszik, a Doktor sebesülteket lát el

DOKTOR (a Zenésznek – miközben egy legényt vizsgál, aki a fején véráztatta kötést visel) Édes öcsém, vidám dalod gyógyír, de kérlek, most hagyd abba egy kicsit. Aritmikus itt a szívverés, hadd halljam jobban. Nehogy a végén még exitáljon ez a derék legény.

ZENÉSZ (abbahagyja a zenélést, mindenki a fiú felé fordul) A te kezed közt derekabb lesz, mint valaha.

DOKTOR (hallgatja a fiú szívdobogását, majd a többiekhez) Van még valakinek vize? Egy korty kellene csupán, hogy feloldjam benne a szárított és porrá tört kakasherét.

Először néma csend és mozdulatlanság, majd néhány kéz kulacsot nyújt felé. A Zenész újra játszik, a Doktor kikeveri a gyógyítalt. A legény undorodva lenyeli, majd elmosolyodik, felpattan, és táncra perdül. A Zenész egyre gyorsabb, vidámabb dalokat játszik. A legény táncba viszi a lányokat. Erősödő nevetgelések. A Doktor egy úri dámához lép, akinek egyik lába tört el. Vékony faágak közé, sínbe rakja

Elmondanád, mi történt veled, asszonyom?

DÁMA Titkos találkán voltam, átáztak a könnymosta falak, és összedőlt felettünk a ház. A kedvesem élete mentette meg az enyémet. Izmos teste fölém hajolt, befedett, őt érte a zuhanó gerenda, kő, cserép ütése. (Elsírja magát)

DOKTOR (befejezi a kötözést) Ne sirj! Kedvesed férfi módra viselkedett, oltalmazta asszonyát. (Mosolyog) Szép vagy, majd lesz valaki más. (Még simogatja az arcát, letörli az elmaszatalódott festéket) Táncolni is fogsz, megigérem.

DÁMA Olyan ismerős, olyan megnyugtató a tekinteted.

DOKTOR (zavarban, félve attól, hogy felismerik) A jó doktoré mindé ilyen, és úgy hírlík, én az vagyok.

DÁMA Egy kisleány emlékeztetsz, aki valaha, régen egy cirmos cica törött lábát szorította éppen így, két vékonyka ág közé.

DOKTOR Mind így kezdtük, állatokon tanultuk ki mesterségünk fogásait. De most mennem kell tovább. Csak hívj, ha fáj.

DÁMA Köszönöm. (Sínbe rakott lába mozdul a zenére)

A Doktor a Kislányhoz megy. Az öccsét vizsgálgatja

KISLÁNY Tetszik, uram?

DOKTOR (lehúzza a csecsemő alsó szemhéját) Talán egy kicsit vérszegény. (Orvosi táskájából elővesz egy almát és néhány szöveget) Nézd, itt egy alma, szöveget szűrünk bele, és holnap, ha már átjárta a rozsda, zúzd péppé, és add oda neki.

KISLÁNY Bíz csak rám, uram, úgy lesz, ahogy mondod. Az én öcsém lesz a legerősebb a világon. (Elteszi az almát, magához öleli az öccsét)

A Doktor megy tovább. A tutajon egyre többen táncolnak, Mortus csitítgatja az embereket, a Zenész duhaj nótákat játszik. A tánclepek alatt imbolygó tutaj lassan kiúszik

Tizenötödik jelenet

A Fekete király trónterme. A trónszék, amelyen fekete kelmébe bugyolálva gubbaszt a Fekete király, homokzsákokon áll, körülötte mindent ellepett a könny. A király éppen a zsebkendőjét csavarja ki, majd a szeméhez emeli, megtörli. Zavartan nézegeti a zsebkendőt. Pislog, tapogatja, dörzsöli a szemét, végül rádöbben a valóságra. Örömeiben leugrik a trónról, és mezítláb, nagyokat szökellve a bokáig érő könnyben, az ajtóhoz szalad

FEKETE KIRÁLY Bernát! Gyere gyorsan!

BERNÁT (bejön, megröbben a vízben gázoló királyon) Hozok egy csizmát, felség.

FEKETE KIRÁLY Nézz rám, Bernát! Mit látsz?

BERNÁT Az ilyesminek betegágya vége, holnap már hívhatjuk a Doktort. Jó doktor, azt mondják, csodás.

FEKETE KIRÁLY Nem veszel észre semmi különösöt?

BERNÁT (képtelen levenni a szemét a király meztelen lábáról) Kész tüdőgyulladás.

FEKETE KIRÁLY Ne a lábamra, a szemembe nézz!

BERNÁT Igen...

FEKETE KIRÁLY Na!

BERNÁT Bocssáss meg, de nem értelek.

FEKETE KIRÁLY Azt hiszem, fel kell mentslek hivatali kötelezettségeid alól. Nyugdíjazlak, Bernát.

BERNÁT Néha magam is azt gondolom, hogy itt az ideje.

FEKETE KIRÁLY (odamegy, megöleli) Drága barátom! Hát nem látod? Nem sírok!

BERNÁT (megtapogatja a király szemét) Megmenekültünk!

FEKETE KIRÁLY Az a lovag bejutott Hedonius király várába, és Izabella szabad.

A könnyár láthatóan húzódik vissza

Már apad! Siessünk, Bernát! Hozass festőket, asztalosokat, kárpitosokat! Mire hazaérnek, úgy ragyogjon minden, mint öt évvel ezelőtt. És zenét! Szóljon a zene!

BERNÁT A zenészeiről, aki a doktorral érkezett, arról is csodás dolgokat regélnek. Egyszerre játszik tucatnyi hangszeren. Az emberek elbűvölten hallgatják, rossz sorsuk felejtik. Ha kinyitod az ablakod, láthatod, hallhatod te is.

Bernát elrohan intézkedni. A király az ablakhoz megy, kinyitja. Ahogy erősödik az apadás, úgy tölti be a termet egyre jobban a zene. Kintől nevetésfoszlányok, kiabálás: „Apad!” „Nézzétek, apad!” Bernát jön két festővel

FEKETE KIRÁLY Már itt is vannak? Nagyszerű, Bernát, nagyszerű! Mindig csodáltam gyors intézkedéseidet.

BERNÁT Két perccel ezelőtt nyugdíjazni akartál.

FEKETE KIRÁLY Tréfáltam. Már tréfálni sem szabad? Lássatok munkához, emberek! Gyere, Bernát, kimegyek a térre.

BERNÁT (végignézi a királyon) A térre? Nagyszerű! Csak előbb átöltözzöl, királyom. (Kisiet)

I. FESTŐ (a királynak) Ezt a napot is megértük.

FEKETE KIRÁLY (megöleli) Meg, fiam.

II. FESTŐ Ki hitte volna?

I. FESTŐ Én mindig tudtam.

II. FESTŐ Én mindig mondtam.

Bernát nyomában udvaroncokkal visszajön. A festők munkához látnak, létráikkal ügyesen gyalognak a falak mentén, korongecsetjükből festék spriccelődik szerteszét. Az udvaroncok káprázatos, csipkés, bodros, paszományos ruhákba öltöztetik a Fekete királyt. A Zenész is megjelenik, hangszereiből csembaló, hegedű, gitár, harmonika hangja szól. A Doktor is berohan, leteszi a kezében lévő purgálóedényt a földre

DOKTOR (megtapogatja a király pulzusát) Kétszáz per kilencven.

Magas. Hipertónia par excellence! (Tablettát vesz elő, a királynak adja) Ezt azonnal be kell vened, felség!

FEKETE KIRÁLY (szó nélkül, csak úgy, szárazon lenyeli) Ma bármit beveszek. (Furcsa nevetéssel) Ma, végre, élni akarok, fiam.

Kocsizörgést hallani, mindenki az ablakhoz rohan

BERNÁT Megjörttek.

FEKETE KIRÁLY Velük van Hedonius király is. Hogy merülne térdig a lucskos földben! Adjatok kardomat! Megölöm!

BERNÁT Nyugodj meg, királyom, a lányodat hozza, ennél most nincs fontosabb.

Kihajolnak az ablakon, majd egyszerre fordulnak a trónterem bejárati ajtaja felé. Az ablakon berepül a hollópár, nyomában néhány csivitelő, csacsogó madár. A párkányra leszáll a sas, kicsit imbolyog. Kíváncsi udvaroncok, udvarhölgyek árasztják el a termet. Az érkezők közül Hedonius király jön be elsőnek, tárt karokkal, már beszél is, hadonászik, nyomában a többiek

HEDONIUS KIRÁLY Csak nyugodjon kardod! Békét kötni jöttem. Itt van a lányod, szebb, mint valaha. Öleld magadhoz, és szoríts velem kezét.

FEKETE KIRÁLY (a Vándornak – miközben furcsa pózban egyszerre öleli a lányát, és paroláz Hedonius királlyal) Hadd öleljelek téged is keblemre, s hadd hívjalak máttól úgy: fiam!

VÁNDOR Az vagyok, atyám, régóta már!

Feltépi a vállán az inget, ahol egy csiszolt drágakő alakú anyajegy van. A Zenész és a Doktor is odasiet, ők is tépdessik az ingüket, vállukon nekik is ott sötétlik a különös formájú anyajegy. Egy udvarhölgy, aki az első trónterem-képben megindult feléjük, most felsikkant

UDVARHÖLGY A fiaid, királyom! Ők azok! Hányszor simogatták ujjaim anyajegyüket, míg a dadájuk voltam!

FEKETE KIRÁLY Én mindig járt elsirom magam!

MINDENKI Ne! Csak azt ne!

Körültolongják a királyt, hogy megakadályozzák a sírását

HEDONIUS KIRÁLY Vigadjunk inkább! Hozzatok bort, szóljon a zene!

Sürgés-forgás, koccintgatás, vigalom

Tizenhatodik jelenet

A romba dőlő templom előtt. Csodálatos, szinte vakító napsütés. Egy kis zöldellő buckán Izabella áll, a kezét tördeli, fölötte a sas kering. A lány mögött Hedonius király járkal fel-alá. Zsebeiből zsebórát húz elő, türelmetlenül nézegeti őket, összehasonlítja rajtuk az időt. A többi szereplő ki-be rohangál az egyre növekvő fejtelenségben, amit az esküvői előkészületek okoznak. A bábész tömeget Mortus próbálja pallosával visszatartani

BERNÁT (berohan, középen megáll, kipipál valamit egy lajstromon) Ez is megvan. (Kirohan)

DOKTOR (miközben átszalad) Megérkezett a Pap. Mit csináljak vele?

LIBRITA (miközben alsóneműben átszalad) A ruhám! Hova lett a menyasszonyi ruhám?

Mortus meglepődve leejti pallosát, a tömeg majdnem betör

FEKETE KIRÁLY (beszalad, nem veszi észre Izabellát, kiszalad) Izabella! Hol bujkálsz?

ZENÉSZ (behozza a Papot, szenvedve annak lassú lépteitől) Itt várjon, atyám. Itt, összedőlő templomunk előtt lesz a menyegző. Gondolom, megfelel.

PAP Meg, meg, fiam. A hűségessé mindegy, hogy hol hangzik el, csak meghallja fülem. De oltár, az kellene, másképp mi elé vezesse öcséd a lányt.

ZENÉSZ Lesz, atyám, lesz. (Miközben kiszalad) Bernát! Mi legyen az oltár?

VÁNDOR (beszalad, majdnem fellöki Izabellát) Drága Izabella! Meghoztam a csokrot, vedd a felét, és mondj te is igent. Sár borítja még a kerteteket, de ez a lilium rád várva oly magasra nőtt, hogy szirmait nem érte kár. (Belecsodálkozik szépségükbe)

Bejön a két fivér, egy díszes anyaggal letakart asztalt hoznak

Nem láttátok Libritát?

DOKTOR (mutatja) Arra szaladt.

ZENÉSZ Alsószoknyában.

VÁNDOR Miben?

DOKTOR A menyasszonyi ruháját kereste.

VÁNDOR (az asztal gyanús neki) De hiszen itt van! (Lerántja az asztalról a ruhát, és kihozza)

ZENÉSZ Most hogyan csináljunk oltárt?

DOKTOR Hozok egy terítőt. (Kirohan)

PAP Egy feszületre is szükség van, fiam.

ZENÉSZ (rémülten) Tisztelendő atyám, nem hozott magával?

PAP Mindent elmosott az ár.

Bejön Bernát és a legidősebb királyfi. Diszes, fehér lepedőt hoznak, leterítik vele az asztalt

BERNÁT Megboldogult édesanyátok lepedője volt. Most ezzel terítjük le az ebédőasztalt, és meglesz az oltár.

DOKTOR Ennél méltóbb terítőt keresve sem találhattunk volna.

Bernát jegyzetfüzetét lobogtatva már rohan is kifelé

ZENÉSZ Bernát! A feszület! (Kirohan)

PAP Majd én megoldom, fiam. (Kirohan)

HEDONIUS KIRÁLY (odalép Izabellához) Letelt a tíz perc. Hogy döntöttél?

IZABELLA Hozzad megyek feleségül.

HEDONIUS KIRÁLY (felkapja Izabellát, kiabál „a négy égtáj felé”)

Hallottátok? Beleegyezett!

A szereplők rémülten berohannak

FEKETE KIRÁLY Mi történt?!

HEDONIUS KIRÁLY Megházasodom.

FEKETE KIRÁLY Te?! És ki megy hozzád feleségül?

HEDONIUS KIRÁLY Izabella.

LIBRITA (Izabella nyakába ugrik) Köszönöm, édesem.

FEKETE KIRÁLY Nem értem.

IZABELLA (görcsben) Pedig egyszerű. Albert megkérte a kezemet, és én igent mondtam.

FEKETE KIRÁLY (teljesen meg van zavarodva) Albert? Miféle Albert? Gyerekkoromban volt egy sündisznóm, azt hívták Albertnek.

IZABELLA (dorgáló hangon) Hedonius királyról beszélek, atyám.

FEKETE KIRÁLY (Hedonius királynak) Ó, bocsáss meg, kérlek!

Bernát! Még egy papot!

BERNÁT (felírja) „Még egy papot. De minek, felség?

FEKETE KIRÁLY Nem hallottad? Két esküvőt tartunk.

BERNÁT És ahhoz egy pap nem elég?

DOKTOR Elég.

BERNÁT De hol van az az egy?

ZENÉSZ Ott szalad.

A Pap vállán a ledőlt templomtorony méteres keresztjével, kifulladásra érkezik. Felállítja a csipkés lepedővel letakart asztalon. A kereszt kicsit billeg, aztán feloldatosan megáll. A többiek döbbenetben nézik. A hatalmas kereszt és a törekeny Pap. A Doktor hozzászalad, méri a pulzusát, csodálkozik

PAP Kezdhetjük. (A Zenészhez) Te, fiam, hozd a hangszered. Templomi orgonaszó helyett a te játékos tegye ünnepélyessé ezeket a percekét.

A Zenész kimegy

Most mindenki menjen ki, és mindenki jöjjön be, úgy, ahogy illik.

BERNÁT (felírja) „Mindenki menjen ki. Mindenki jöjjön be.” De hol van a kint és bent? (Megtörli a homlokát)

A szereplők néhány lépésnyire eltávolodnak az oltártól, majd sarkon fordulnak, és elindulnak vissza, párban, ahogy kell. Bernát aggodalmasan igazgatja a sort. Megérkezik a Zenész tucatnyi hangszerből összeállított zenedobozával. Már játszik is, nászinduló – de nem a Lohengrinből, valami nem Wagner, nem német, hanem olasz, spanyol vagy dél-amerikai – szól. A párok elhelyezkednek az oltár előtt. Minden a legnagyobb rendben halad egészen addig, míg erős szél nem kerekedik, és besüvit, hatalmas rombolást okoz a két idősebb szélkirálylány

FORGÓSZÉL Most felkaplak, Rubin lovag!

SZÉLVIHAR Most elkaplak, Rubin lovag!

LIBRITA Kik ezek?

VÁNDORA A Szélkirály lányai.

Forgószél felkapja az asztalról a keresztet, ledobja, egy darab letörik róla. Szélvihar a lepedőt kaparintja meg, kifújja, mint egy tollpíhét

BERNÁT Fedezékbe!

Aki teheti, bemenekül az asztal alá. A szélkirálylányok dulakodnak a királyfival és Libritával. Már éppen kisüvitenének a megkaparintott királyfival, amikor minden eddigig felülmúló, döbbenetes, rettenetes szél kerekedik. Megérkezik a Szélkirály a viharlegényekkel

SZÉLKIRÁLY Bocsássanak meg, de a lányaim... (Elkapja őket)

Azonnal eresszétek el!

SZÉLVIHAR Nem én!

FORGÓSZÉL Soha!

FEKETE KIRÁLY (az asztal alatt, Hedonius királyhoz) Mi történik itt? Te érted?

HEDONIUS KIRÁLY Nem.

SZÉLKIRÁLY (átadja a lányait a viharlegényeknek) Elveszítetek őket feleségül. Most azonnal. Hiába tiltakoztok, ez királyi parancsunk.

TORNÁDÓ Nem tiltakozunk.

HURRIKÁN Régóta várjuk ezt a parancsot.

A szélkirálylányok egy ideig ellenkeznek, majd megadják magukat a viharlegények simogatásának. Szélcsend. Az asztal alatt levők előbújnak, valaki visszaszerzi a lepedőt, visszahelyezik a ledöntött feszületet stb.

PAP Jól hallottam? Még két esküvő? Neveket kérek.

BERNÁT (ide-oda járkál jegyzetfüzetével a Szélkirály és a Pap között) Hurrikán, Forgószél, Tornádó, Szélvihar! Ha ezek párba állnak, jaj neked világ!

LIBRITA (a királyfinak) Mondd csak, mi közöd volt neked ezekhez a lányokhoz?

VÁNDOR Mindenáron feleségül akartak jönni hozzám. Mint te.

LIBRITA (vérg sértődve) Mint én?

VÁNDOR De őket nem akartam elvenni.

BERNÁT Akkor folytassuk, atyám.

A Zenész játszik, zenéje elnyomja a Pap esketési szövegét, a párok bólogatnak

LIBRITA (*nagyon hangosan*) Akarom!

FEKETE KIRÁLY Én mindjárt sírva fakadok örömben.

MINDENKI Ne! Csak azt ne!

FEKETE KIRÁLY Bernát! Hozass egy vödör!

BERNÁT Nincs. Kidobattam valamennyit.

A szertartás folytatódik. Berepül egy pacsirta, és dalolni kezd – akár egy Kodály-növendék – arról, hogyan viszi hírét a négyes esküvőnek. És hogy a finálé finálé legyen, a jelenlevők mind csatlakoznak hozzá

PACSIRTA A nagyvilágnak hirt viszek,
hogy négy pár esküdött hitet.
A boldogság itt négyszeres:
négy mondja négynek, hogy szeress.

MIND Ez örömnem nem kevés,
tilos hát a könnyezés!
Akkor sírhatsz, majd ha fagy!
Csak vigadj! Csak vigadj!

A KÉT VIHARPÁR Szél a széllel összeáll:
két viharzó mátkapár.
Már mi egy követ fujunk,
s lesz tömérdek szélfúvunk.

VIHARLÁNYOK Szélleány!

EGYÜTT Majd meglátjuk, hogyha fú!

LIBRITA, VÁNDOR Vár miránk a nagyvilág,
járjuk minden zegzugát.

HEDONIUS Hallgatom éneked.

IZABELLA Majd adok dalt én neked!

A Fekete király kisomfordál a sorból, félrevonul, palástja alól elővesz egy kis, gyöngyberakásos aranyozott vödöröcskét, amely, mint tárgy, leginkább egy régi színházi látcsőre emlékeztet. Arca mosolyog, de szeméből patakokban folyik a könny

FEKETE KIRÁLY Jaj a szívem! Jaj a szívem!
Én sírva fakadok, azt hiszem.

MIND Csak azt ne!
Csak azt ne!
Olyan már nincs,
hogy könnyet hints!
Akkor sírhatsz, majd ha fagy,
addig csak vigadj!
Akárcsak mink:
vigadjunk mind!

Amikor végleg legördül a függöny, az Aranyfejű Sas hirtelen a zsinórpadlásról lecsap a pacsirtára. Elragadja, viszi magával a még fényesen izzó „napkorong” felé. Csönd. Az öltözők felé igyekvő színészek megállnak, és nézik a sas röptét. Majd a reflektorok kiallszanak, és a színpadi munkavilágításban mindenki megy a dolgára.